

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Dolice z dnia.....

**Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
w Gminie Dolice
na lata 2016-2020**

SPIS TREŚCI.....	2
<u>WPROWADZENIE</u>	
I Podstawy tworzenia strategii.....	3
I.1 Uwarunkowania prawno-systemowe.....	3
I.2 Metodyka prac nad strategią.....	4
<u>DIAGNOZA I ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ</u>	
II Charakterystyka Gminy Dolice.....	5
III Warunki funkcjonowania i problemy społeczne w poszczególnych obszarach.....	5
III.1 Sytuacja demograficzna	5
III.2 Edukacja, kultura.....	8
III.3 Rynek pracy i bezrobocie.....	12
III.4 Sytuacja rodzin, w tym pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej.....	13
III.5 Niepełnosprawność.....	18
III.6 Ochrona zdrowia.....	19
III.7 Sytuacja mieszkaniowa.....	20
III.8 Uzależnienia.....	21
III.9 Przemoc w rodzinach.....	24
III.10 Przestępczość.....	26
III.11 Bezpieczeństwo socjalne.	27
III.12 Kapitał społeczny.....	31
IV Analiza SWOT.....	31
V Podsumowanie – kierunki niezbędnych działań.....	32
<u>PROGRAM STRATEGII</u>	
VI Wizja, cele strategiczne, prognoza zmian.....	35
VII Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi.....	38
VIII Działania, harmonogram, wskaźniki	41
<u>REALIZACJA STRATEGII</u>	
IX Wdrażanie.....	46
IX.1 Ramy finansowe.....	46
IX.2 Wybrane fundusze zewnętrzne, które mogą być wykorzystane w celu realizacji strategii.....	48
X Monitoring i ewaluacja.....	49
ZESTAWIENIE TABEL I WYKRESÓW.....	50
LITERATURA.....	51

WPROWADZENIE

I Podstawy tworzenia strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest długoterminową koncepcją polityki społecznej Gminy Dolice, zakładającą stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej i objęcie wsparciem grup zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym.

Głównym zadaniem strategii jest usystematyzowanie kierunków działań wszystkich podmiotów działających w obszarze polityki społecznej tak, aby były spójne, kompleksowe i efektywne.

Niniejszy dokument zawiera rozpoznanie zjawisk i problemów społecznych występujących w społeczności Gminy i stanowi narzędzie, służące wdrażaniu i koordynowaniu długofalowych działań oraz ich monitorowaniu.

Opracowywanie oraz aktualizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należy traktować jako wieloetapowy proces, który ze względu na zmienność uwarunkowań społeczno-gospodarczych Gminy podlega systematycznym zmianom.

I.1 Uwarunkowania prawno-systemowe

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ustawa określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w strategii, tj: diagnozę sytuacji społecznej; prognozę zmian w zakresie objętym strategią; określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Strategia obejmuje wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności, na jej treść mają więc wpływ również następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 239),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286),
- Ustawa z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn.zm.),

- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. poz. 127,721 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U z 2008 r. poz. 69.415 z późn. zm.),

I.2 Metodyka prac nad strategią

Czynności związane z opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych prowadzone były z wykorzystaniem dobrych praktyk partycypacji społecznej.

Uczestnikami tego postępowania byli przedstawiciele administracji publicznej, oświaty, służby zdrowia, organizacji społecznych oraz bezpośredni beneficjenci. Ich wiedza, doświadczenie, jak i znajomość środowiska lokalnego pozwoliły na trafne określenie problemów, potrzeb i kierunków działań w zakresie problematyki społecznej. Zaangażowanie reprezentantów społeczności w proces prac nad Strategią stworzył szansę wypracowania różnorodnych i realnych rozwiązań w odpowiedzi na istniejące problemy społeczne. Tym samym stał się ważnym elementem budowania integracji społecznej oraz mechanizmów wspólnego decydowania i działania.

Punktem wyjścia do prac nad dokumentem było powołanie przez Wójta Gminy Dolice Zarządzeniem nr 95/2016 Zespołu Zadaniowego do spraw opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dolice na lata 2016 - 2020.

Zespół miał charakter interdyscyplinarny, w jego skład weszli:

- 1) Ryszard Mikołajczyk - Przewodniczący Rady Gminy Dolice
- 2) Honorata Jankowska – Asystent rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dolicach
- 3) Izabela Betler – Kierownik Gminnego Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki
- 4) Marzena Guściora – inspektor ds. ewidencji ludności i archiwum zakładowego w Urzędzie Gminy Dolice
- 5) Piotr Lewandowski – inspektor ds. rolnictwa, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej w Urzędzie Gminy Dolice
- 6) Aleksandra Kuczyńska – zastępca dyrektora Gimnazjum Publicznego w Dolicach
- 7) Jolanta Klara - pielęgniarka szkolna
- 8) Marek Wejman – Pełnomocnik Wójta d.s.Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 9) Danuta Krekora – Prezes Stowarzyszenia Ludzi Aktywnych
- 10) Krystyna Sosnowska – Przewodnicząca Klubu Seniora „Złota Jesień”
- 11) Anita Ukleja – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach – koordynator prac nad Strategią.

Zespół uczestniczył w opracowaniu projektu podczas spotkań roboczych i bieżących konsultacji drogą elektroniczną.

Równoległym działaniem było gromadzenie danych do diagnozy problemów społecznych. Oprócz wykorzystania dostępnych zasobów, w celu uwzględnienia głosu społeczności lokalnej wykorzystano badanie ankietowe, dotyczące postrzegania problemów społecznych przez mieszkańców Gminy Dolice.

Ostatnim elementem partycypacji społecznej było przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii, w sposób przyjęty Uchwałą Rady Gminy Dolice dotyczącą konsultacji.

Opracowano raport z konsultacji i wykorzystano go do przygotowania ostatecznej wersji Strategii.

Podjęcie wszystkich wymienionych wyżej działań gwarantuje, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dolice na lata 2016 - 2020 jest wynikiem uspołecznionego, partnerskiego procesu planowania rozwoju lokalnego, tworzonego przy współdecydowaniu i współodpowiedzialności społeczności lokalnej.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO - ANALITYCZNA

II Charakterystyka Gminy Dolice

Gmina Dolice jest gminą wiejską, położoną w południowej części powiatu stargardzkiego, w województwie zachodniopomorskim. Powierzchnia gminy wynosi 237 km², zamieszkuje ją blisko 8 000 osób, średnia gęstość zaludnienia wynosi 34 osoby na 1 km².

Strukturę administracyjną gminy tworzą 23 sołectwa: Brańcin, Brzezina, Dobropole Pyrzyckie z Boguszycami, Dolice z Komorowem, Kolin, Krępcowo, Lipka, Mogilica, Morzyca, Moskorzyn, Płoszkowo, Pomietów, Przewłoki, Rzeplino, Trzebień, Sądów z Sądówkiem, Skrzany, Strzebielewo, Szemielino, Warszyn, Ziemomyśl A, Ziemomyśl B i Żalęcino.

III Warunki funkcjonowania i problemy społeczne w poszczególnych obszarach

III.1 Sytuacja demograficzna

Na terenie Gminy Dolice mieszka obecnie około 7 961 mieszkańców. Strukturę wieku mieszkańców gminy Dolice przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wieku mieszkańców z podziałem na kobiety i mężczyzn w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	mężcz.	kobiety	mężcz.	kobiety	mężcz.	kobiety
Liczba mieszkańców Gminy Dolice	4063	4038	4025	3991	4003	3958
Liczba osób w wieku do 20 lat	1091	998	1048	949	971	922
Liczba osób w wieku produkcyjnym	2670	2487	2656	2475	2619	2465
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	302	553	321	567	357	571

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Dolice

Jak łatwo można zauważyć, największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym: łącznie jest to ponad 63,86% ogółu mieszkańców. Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że liczba osób w

wieku do 20 lat stale maleje, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rośnie, co stanowi dowód na to, że również nasze lokalne społeczeństwo “starzeje się”. Z analizy wynika także, że w Gminie Dolice w ciągu 3 ostatnich lat liczba mieszkańców spada.

Tabela 2. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2013-2015

Rok	Urodzenia	Zgony
2013	80	91
2014	64	86
2015	88	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Dolice

Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. Jak wynika z wyżej przedstawionych danych w Gminie Dolice odnotowano ujemny przyrost naturalny. Jest to bardzo niepokojący sygnał.

Tabela 3. Migracje wewnętrzne - napływ ludności na terenie Gminy Dolice

Rok	Ilość
2013	159
2014	138
2015	159

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Dolice

Tabela 4. Migracje wewnętrzne - odpływ ludności z terenu Gminy Dolice

Rok	Ilość
2013	104
2014	148
2015	156

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Dolice

Z danych przedstawionych w powyższych tabelach wynika, że saldo migracji wewnętrznej w roku 2013 i 2015 jest dodatnie, co świadczy o tym, że do naszej gminy więcej mieszkańców się wprowadziło niż z niej wyjechało, natomiast w roku 2014 saldo migracji wewnętrznej było ujemne, co świadczyło o tym, że z naszej gminy więcej osób się wyprowadziło niż się do niej wprowadziło.

Tabela 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie, powiecie i województwie (dane na dzień 31.12.2012)

Jednostka administracyjna	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Gmina Dolice	26,7%	62,9%	10,4%
Powiat stargardzki	21,6%	65,5%	12,9%
Województwo zachodniopomorskie	21,1%	65,0%	13,9%
Polska	20,1%	64,2%	15,7%

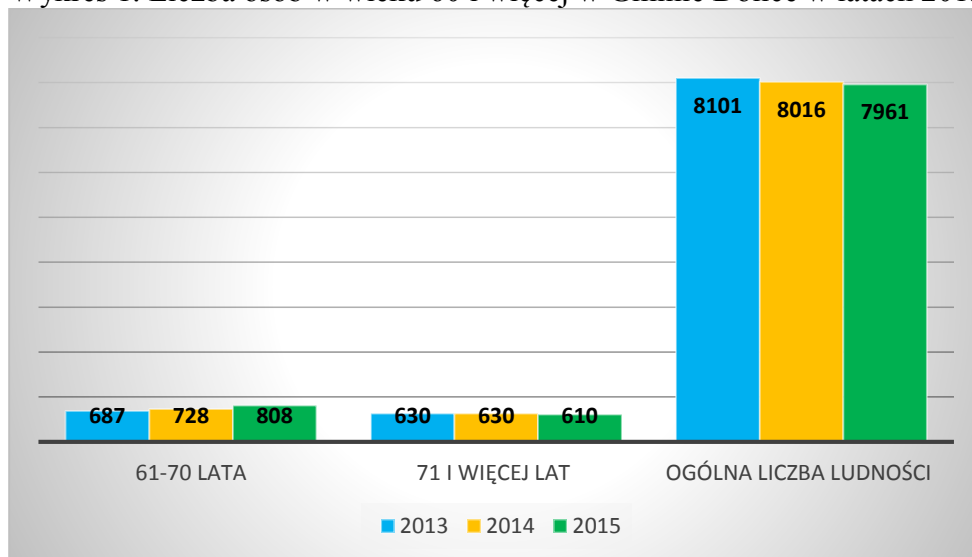
Źródło: GUS 2012, opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Według podanych powyżej danych w Gminie Dolice na tle powiatu, województwa jak i całego kraju, można zauważyć najwyższy odsetek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Odwrotnie przedstawia się sytuacja z liczbą ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W tych grupach w Gminie Dolice udział ludności jest najniższy.

Z powyższych danych można wysunąć wniosek, iż na terenie Gminy Dolice da się zauważyć pierwsze symptomy starzenia się społeczeństwa (liczba młodzieży z roku na rok maleje a liczba osób w wieku produkcyjnym rośnie). Wyznacznikiem starości demograficznej (inaczej społecznej) są zauważalne zmiany dokonujące się w strukturze wieku ludności, a polegające na wzroście udziału ludzi starych w ogólnej liczbie ludności.

Wykres 1. Liczba osób w wieku 60 i więcej w Gminie Dolice w latach 2013-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Zmiana struktury wiekowej powoduje konieczność dostosowania oferty usług społecznych do potrzeb danej grupy wiekowej. Ważne są działania profilaktyczne, aktywizujące osoby starsze oraz działania opiekuńcze.

Seniorzy licznie i chętnie uczestniczą w działalności grup śpiewających „Złota Jesień” i „Kalina”, w niektórych miejscowościach organizowane są dla seniorów spotkania okolicznościowe 2-3 razy w roku. W 2015 r. Gmina Dolice przystąpiła do projektu "Regionalna Akademia Rodziny", w Dolicach odbyły się Warsztaty umiejętności komunikacji międzypokoleniowej - Akademia dla dziadków.

W GCISiP organizowane są liczne imprezy dla seniorów, w tym również spotkania z przedstawicielami służby zdrowia.

Wyżej opisane działania cieszyły się dużym zainteresowaniem i świadczą o potrzebie organizowania zajęć dla osób w wieku poprodukcyjnym.

W Gminie Dolice funkcjonują trzy formy wsparcia osób, które nie radzą sobie z codziennym funkcjonowaniem:

- Specjalny zasiłek opiekuńczy i Zasiłek dla opiekuna – są to świadczenia pieniężne wypłacane osobom zobowiązanym do alimentacji, które rezygnują lub nie podejmują pracy z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad dorosłym, niepełnosprawnym członkiem rodziny, w tej grupie większość stanowią osoby w podeszłym wieku.
- usługi opiekuńcze świadczone w mieszkaniu chronionym – funkcjonuje jedno mieszkanie z trzema miejscami dla kobiet, usługi opiekuńcze świadczone są przez 7 dni w tygodniu, w 2015 r. przebywały 2 osoby.

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – są przeznaczone dla osób samotnych, którym rodzina nie jest w stanie zapewnić pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W 2014 r. była to 1 osoba, w 2015 r. nie świadczone takich usług.
- pobyt w domu pomocy społecznej – z tej formy pomocy korzystają osoby, które wymagają całodobowej opieki, a rodzina ani Gmina nie jest w stanie jej zapewnić.

Ponadto część osób starszych korzysta z pomocy sąsiedzkiej osób zaprzyjaźnionych, a także usług opiekuńczych świadczonych prywatnie, w ramach działalności gospodarczej. Rozwiązaniem ostatecznym, całkowicie zmieniającym życie osoby starszej, a jednocześnie bardzo droгим, jest umieszczenie osoby starszej w placówce całodobowej.

Tabela 6. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej oraz koszty odpłatności ponoszone przez Gminę Dolice w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Liczba osób przebywających w DPS	9	9	9
Odpłatność gminy za pobyt osób w DPS w zł.	178 564	204 006	166 949

Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej.

III.2 Edukacja, kultura

W zakresie edukacji i wychowania w Gminie Dolice działają następujące placówki:

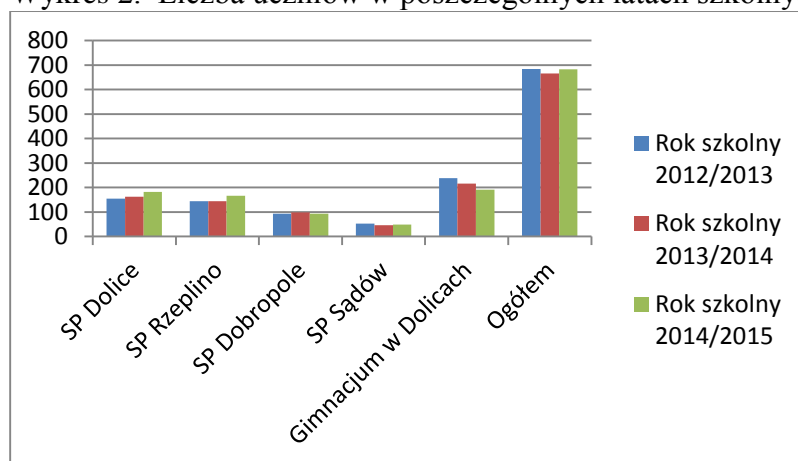
- Szkoła Podstawowa w Dolicach,
- Szkoła Podstawowa im Olimpijczyków Polskich w Rzeplinie,
- Szkoła Podstawowa w Dobropolu,
- Szkoła Podstawowa w Sądowie,
- Gimnazjum Publiczne w Dolicach,
- Przedszkola: w Rzeplinie i w Dolicach.

Tabela 7. Liczba uczniów szkół w Gminie Dolice w latach 2012-2015 (bez oddziałów przedszkolnych)

Liczba uczniów w poszczególnych latach	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2014/2015
SP Dolice	155	162	182
SP Rzeplino	144	144	166
SP Dobropole	93	98	94
SP Sądów	53	46	49
Gimnazjum w Dolicach	239	216	192
Ogółem	684	666	683

Źródło: Dane dotyczące liczby uczniów uzyskano z informacji przesłanych przez dyrektorów szkół.

Wykres 2. Liczba uczniów w poszczególnych latach szkolnych.

Analizując powyższy wykres można stwierdzić, że na przestrzeni 3 lat ogólna liczba uczniów utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Na chwilę obecną (luty 2016 r.) w wymienionych szkołach uczy się 681 uczniów. Dobropole - 94, Gimnazjum - 170, Rzeplino - 175, Sądów - 56, Dolice - 186.

Dowozy do szkół zapewnia Gmina, uczniowie mają opiekę podczas przejazdów. Problemem jest długi czas, jaki zajmują dowozy, wczesne rozpoczynanie i późne odwozy. Powoduje to również brak możliwości organizowania zajęć popołudniowych w szkołach dla uczniów dojeżdżających. Problemem jest również brak placówki dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych: uczniowie mieszkają w internatach specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych lub dojeżdżają różnymi środkami transportu pod opieką rodziców głównie do Stargardu.

W pięciu szkołach Gminy Dolice zatrudniony jest pedagog szkolny w niepełnym wymiarze czasu pracy, aktualnie w roku szk. 2015/2016 żadna ze szkół nie zatrudnia psychologa szkolnego, w Gimnazjum Publicznym w Dolicach jest zatrudniony doradca zawodowy. W obecnej sytuacji wszystkie szkoły wyrażają potrzebę zatrudnienia psychologa szkolnego.

We wszystkich szkołach prowadzone jest dożywianie.

Dostęp do sali gimnastycznej posiadają cztery szkoły, jedna nie posiada.

Wszystkie szkoły mają wyposażone sale komputerowe i posiadają dostęp do Internetu.

W żadnej ze szkół nie ma klas integracyjnych.

Zajęcia dodatkowe proponowane są we wszystkich pięciu szkołach

Badania zostały przeprowadzone wśród uczniów, nauczycieli oraz rodziców szkół w Gminie Dolice. Celem prowadzonych badań było uzyskanie informacji, które pomagają diagnozować sytuację wychowawczą i problemy społeczne szkół oraz zaplanować i zorganizować adekwatne do potrzeb działania o charakterze profilaktycznym i psychoedukacyjnym. Uzyskane wyniki wykazały, że najbardziej niepokojącymi zjawiskami, które najczęściej dotyczą uczniów Gminy Dolice, są problemy związane z:

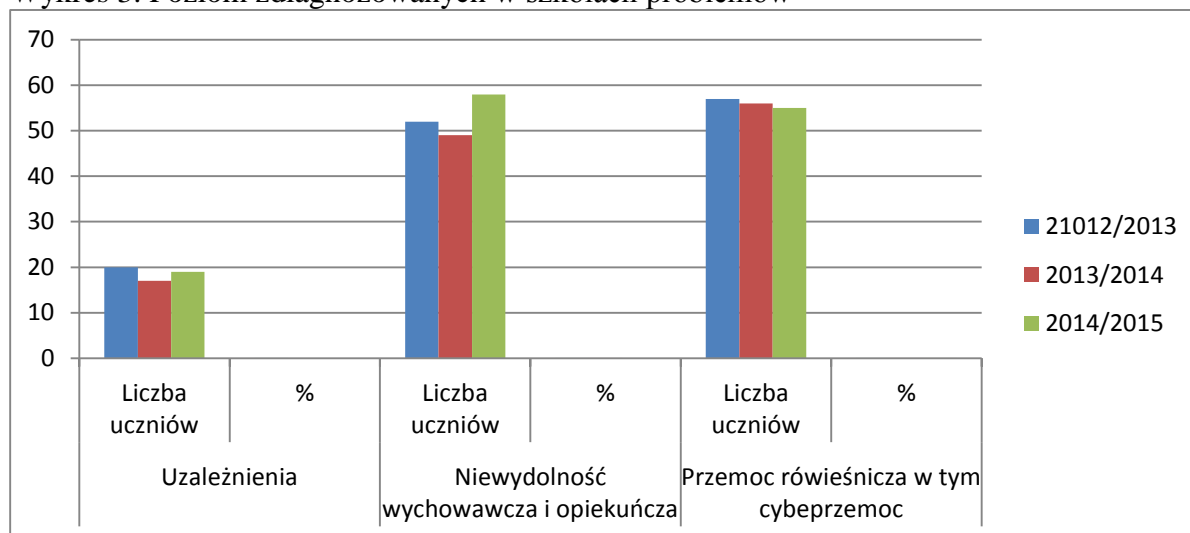
- Uzależnieniami.
- Niewydolnością wychowawczo- opiekuńczą rodziców.
- Przemocą rówieśniczą (głównie cyberprzemoc).

Tabela 8. Problemy zdiagnozowane wśród uczniów szkół na terenie Gminy Dolice

	Uzależnienia		Niewydolność wychowawcza i opiekuńcza		Przemoc rówieśnicza w tym cyberprzemoc			
	Liczba uczniów	%	Liczba uczniów	%	Liczba uczniów	%		
2012/2013	20	3%	52	8%	57	8	%	
2013/2014	17	2,6%	49	7%	56	8	%	
2014/2015	19	2,8%	58	8,5%	55	8	%	

Źródło: Informacje o najważniejszych problemach zostały uzyskane po przeprowadzonych w szkołach ankietach – informacje z trzech szkół podstawowych i gimnazjum.

Wykres 3. Poziom zdiagnozowanych w szkołach problemów

Przedstawione powyżej dane uzyskano z analizy:

- Przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli, rodziców ankiet,
- Kart zachowania uczniów,
- Dzienników lekcyjnych,
- Dzienników pedagogów,
- Dokumentacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- Wywiadów z wychowawcami,
- Rozmów z rodzicami i uczniami,
- Dokumentacji Szkolnej Komisji Wychowawczej,
- Obserwacji zachowań uczniów.

Wśród uczniów nie zdiagnozowano uzależnień od alkoholu i narkotyków, natomiast występuje problem palenia papierosów. Niepokojąco rośnie zjawisko niewydolności opiekuńczo wychowawczej rodziców. Istotnym jest, że w opinii rodziców szkoła zachęca ich do brania czynnego udziału w jej życiu, jednak swoje zaangażowanie oceniają nisko. Jako powód braku zaangażowania w życie szkoły rodzice najczęściej podają: brak czasu, brak dojazdu, małe dziecko pod opieką, praca zawodowa, brak informacji. Większość badanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. Poziom fizycznej agresji i przemocy określają jako niski lub przeciętny. Jednak bardzo niepokoi wyraźny wzrost aktów przemocy drogą

internetową, stąd eskalacja wrogich zachowań wśród młodzieży, dla której sieć staje się źródłem promowania zachowań antyspołecznych i agresywnych.

Szkoły dysponują wystarczającą ilością danych w zakresie przedstawionych problemów. Zjawiska problemowe w badanych latach utrzymują się mniej więcej na równym poziomie, nie ma drastycznych skoków narastających lub malejących.

Zasoby w zakresie kultury

W Gminie Dolice działa Gminna Biblioteka Publiczna z 4 filiami bibliotecznymi w Kolinie, Rzeplinie, Sądowie i Żalęcinie. Są to jedne z najlepiej zaopatrzonych placówek bibliecznych w województwie zachodniopomorskim (pod względem księgozbioru, zakupu nowości wydawniczych). Również pod względem poziomu czytelnictwa biblioteki te zajmują wysokie lokaty.

Do zadań należy upowszechnianie kultury, rozwój czytelnictwa, dostęp do nowości technologicznych, nauka obsługi komputera i Internetu, bezpłatny dostęp do czasopism, Internetu. Prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży.

Tabela 9. Dostęp do literatury fachowej

Lata	Zakup książek	Stan księgozbioru	czytelnicy	Imprezy biblieczne	Komputery	Odwiedziny w bibliotece i czytelnicy	Wypożyczenia
2013	830	51951	1786	148	20	54628	62496
2014	1401	52810	1753	142	20	51591	62192
2015	1502	54312	1556	75	24	45260	59501

Źródło: dane Gminnej Biblioteki Publicznej w Dolicach

W Dolicach funkcjonuje Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki, które poprzez prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwija i zaspokaja potrzeby mieszkańców w dziedzinie kultury i rozrywki, jak również upowszechnia i promuje kulturę lokalną, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Proponowane zajęcia w Centrum, jak również w Świetlicach Wiejskich są alternatywą spędzania czasu wolnego.

Podstawowe zadania Centrum to:

- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- patronowanie amatorskiemu ruchowi artystycznemu, kołom i klubom zainteresowań, sekcjom, zespołom itp.,
- upowszechnianie i rozwijanie kultury w Gminie,
- organizowanie różnorodnych imprez kulturalnych promujących kulturę dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- prowadzenie zajęć zespołowych i promocyjnych oraz współdziałanie z instytucjami, organizacjami społecznymi i stowarzyszeniami w zakresie lepszego zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy,
- koordynowanie działań organizacji kulturalnych na terenie Gminy.

W zakresie kompetencji Centrum znajduje się zarządzanie Świetlicami Wiejskimi w miejscowościach:

- Przewłoki (ok. 70 uczestników tygodniowo)
- Morzyca (ok. 30 uczestników tygodniowo)

- Kolin (ok. 30 uczestników tygodniowo)
- Brańcin (ok. 50 uczestników tygodniowo)
- Krępczewo (ok. 30 uczestników tygodniowo)
- Brzezina (ok. 60 uczestników tygodniowo)
- Moskorzyn (ok. 20 uczestników tygodniowo)
- Ziemomyśl A (ok. 20 uczestników tygodniowo)

Wnioski

Przypuszczalnymi przyczynami występowania zdiagnozowanych problemów mogą być następujące aspekty:

- Kryzys rodziny- rozwody, kryzys wartości moralnych, moda na konsumpcyjny styl życia, brak zainteresowania ze strony rodziców sprawami i problemami dzieci oraz czasu spędzanego wspólnie, wielodzietność rodzin, problemy ekonomiczne, niepełnosprawność intelektualna rodziców, niski poziom wiedzy rodziców na temat współczesnych zagrożeń, na jakie narażone są dzieci, niezaradność życiowa rodzin, problem alkoholowy w rodzinie, zaniedbania przemoc względem dzieci.
- Wpływ grupy rówieśniczej, naśladowanie zachowań agresywnych tych osób, które są atrakcyjne w grupie. Wpływ grupy rówieśniczej jest bardzo istotny w wieku adolescencji, ponieważ zachowania kolegów są punktem odniesienia do kształtowania własnego zachowania i mogą w dużym stopniu przyczynić się do ukształtowania wśród młodzieży wzorów agresywnych zachowań.
- Brak konstruktywnego spędzania czasu wolnego od zajęć obowiązkowych - uczniowie nie wykazują chęci rozwijania swoich zainteresowań,
- Propagowanie przemocy i agresji w grach komputerowych, filmach, brak kontroli dorosłych nad korzystaniem dzieci i młodzieży z Internetu, brak prawidłowo ukształtowanych kompetencji społecznych u dzieci (w tym prawidłowej komunikacji), przenoszenie konfliktów i problemów środowiskowo – rodzinnych na teren szkoły, niedostosowanie uczniów.
- Przekonanie o tym, że korzystanie z Internetu ułatwia odprężenie się i pomaga w zredukowaniu dyskomfortu (napięcia psychicznego, poczucia samotności itp.) - dzieci łatwo poddają się temu zjawisku, ponieważ nie wymaga dużego wysiłku.
- Postępujące ograniczanie kontaktów z bliskim otoczeniem (wycofywanie się ze świata realnego, zubożenie społeczne) na rzecz kontaktów wirtualnych i poświęcanie im coraz większej ilości czasu.

III.3 Rynek pracy i bezrobocie

W Gminie Dolice funkcjonuje jedna duża jednostka gospodarcza – Spółdzielcza Agrofirma Witkowo oraz wielu małych przedsiębiorców. Liczba miejsc pracy jest ograniczona, wśród przedsiębiorców znaczny odsetek stanowią firmy jednoosobowe.

Mieszkańcy Gminy podejmują zatrudnienie w pobliskich miastach: Szczecin, Stargard, Choszczno. Znaczny odsetek pracujących to osoby zatrudnione w krajach Europy Zachodniej. Niestety jeszcze dość częste jest zjawisko pracy bez umowy.

W Gminie Dolice co roku funkcjonują roboty publiczne i prace interwencyjne a także prace społecznie użyteczne, które aktywizują osoby bezrobotne i stanowią ważny element ich budżetu domowego.

Jak wynika ze statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Stargardzie, wśród ogólnej liczby osób w wieku produkcyjnym w Gminie Dolice, w 2015 r. ponad 8 % stanowią osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Na tle pozostałych dziewięciu gmin Powiatu Stargardzkiego, Gmina Dolice

utrzymuje się na średnim poziomie, jednak jest to wskaźnik wyższy niż w powiecie i województwie.

Systematycznie spada ilość osób bezrobotnych, co może świadczyć zarówno o podejmowaniu zatrudnienia, jak i pozostawaniu bez zatrudnienia i bez rejestracji.

Tabela 10. Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie

	Grudzień 2013	Grudzień 2014	Grudzień 2015
Liczba osób zarejestrowanych w PUP z Gminy Dolice	624	548	429
Liczba kobiet zarejestrowanych z Gminy Dolice	346	291	250
Liczba mężczyzn zarejestrowanych z Gminy Dolice	278	257	179

Źródło: Opracowanie własne na podstawie statystyk udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie

Tabela 11. Wskaźnik bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym)

	Grudzień 2013	Grudzień 2014	Grudzień 2015
Gmina Dolice	11,9 %	10,4 %	8,3 %
Powiat Stargardzki	9,2 %	8,1 %	6,7 %
Województwo Zachodniopomorskie	9,9 %	8,5 %	7,3 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie statystyk udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie

Na terenie Gminy Dolice i w najbliższej okolicy brak jest ofert stałej pracy.

W Gminie Dolice nie ma instytucji ani organizacji działających na rzecz reintegracji zawodowej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.

Mieszkańcy Gminy Dolice korzystają z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Stargardzie. Znacznym utrudnieniem w aktywności zawodowej mieszkańców jest słabo rozwinięta komunikacja publiczna, a niektóre miejscowości pozostają bez żadnego środka transportu publicznego.

III.4 Sytuacja rodzin, w tym pełnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Wiele współczesnych rodzin przeżywa terazniejszość starając się wypełniać swoje zadania i funkcje dochowując wierności pewnym zasadom i wartościom, które pomagają w zmaganiu się z rzeczywistością i stanowią fundament instytucji rodzinnej. [3] Zdrowo funkcjonująca wspólnota rodzinna jest podstawą prawidłowego wypełniania ról społecznych przez wszystkich jej członków, co skutkuje harmonijnym funkcjonowaniem rodziny w społeczeństwie.

Niestety, powszechnie znanym i postępującym zjawiskiem świata współczesnego jest kryzys rodziny, obecny również w społeczeństwie lokalnym Gminy Dolice.

Jak wynika z wcześniejszych danych, niewydolność wychowawcza i opiekuńcza rodzin jest jednym z trzech najbardziej niepokojących zjawisk, dotyczących uczniów Gminy Dolice.

Potwierdzają to informacje pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, według których przybywa rodzin niewydolnych wychowawczo. Coraz więcej rodziców przyznaje, że nie mają wpływu na własne dzieci, nie potrafią zapanować nad ich zachowaniem.

Koordinowaniem działań w obszarze wspierania rodziny zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolicach. Współpracuje w tym zakresie z instytucjami i organizacjami, m. in.:

- z terenu Gminy Dolice: Urząd Gminy, Policja, Gimnazjum Publiczne, cztery Szkoły Podstawowe, dwa przedszkola, Pielęgniarka szkolna, Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki, Służba zdrowia, Stowarzyszenia.
- spoza terenu Gminy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Opiekuńczy, Kuratorzy zawodowi i społeczni.

Realizowane w Gminie Dolice formy pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, określone w ustawie to:

- Konsultacje i poradnictwo
- Pomoc prawna
- Asystent rodziny

Dotychczas nie realizowane były:

- Terapia i mediacja
- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi
- Grupy wsparcia lub grupy samopomocowe

Formy pomocy w opiece i wychowaniu dziecka określone w ustawie to:

- Placówki wsparcia dziennego – na terenie Gminy Dolice nie funkcjonuje żadna placówka spełniająca wymogi określone w tej ustawie.
- Rodziny wspierające – nie zawierano umów z rodzinami wspierającymi.

Wg informacji pedagogów liczba dzieci, których objęcie wsparciem w placówkach wsparcia dziennego jest wskazana wynosi 154. Najliczniejsze grupy wskazano w Sądowie, Dolicach, Rzeplinie i Krępcowie, w dalszej kolejności Dobropole, Żalęcino, Brzezina, Strzebielewo, w pozostałych miejscowościach wskazano od 1 do 7 dzieci.

Asystenci rodziny, podejmując pracę z rodziną, główny akcent kładą na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, skutkującej zabraniem dziecka z domu. W latach 2013 - 2015 nie było przypadków umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej bez zgody rodziców.

Tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	27	29	31

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach.

Odnotowano następujące problemy dominujące w rodzinach objętych wsparciem:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo,
- alkoholizm.

W 2015 r. Gmina Dolice przystąpiła do projektu "Regionalna Akademia Rodziny". W Dolicach odbyły się Warsztaty umiejętności komunikacji międzypokoleniowej - Akademia dla dziadków - rodziny miały możliwość uczestniczenia w innych warsztatach w sąsiednich gminach Powiatu Stargardzkiego.

Dziecko i rodzina wspierani przez Poradnię psychologiczno-pedagogiczną

Wsparcie świadczone przez placówkę na rzecz samych dzieci polegało przede wszystkim na przeprowadzaniu badań diagnostyczno-psychologicznych, pedagogicznych oraz logopedycznych. Rodzice korzystali z porad specjalistów na temat problemów z dzieckiem. W nielicznych przypadkach orzekano o potrzebie kształcenia specjalnego lub wdrożenia nauczania indywidualnego. Powodami, dla których rodzice wnioskowali do Poradni o przeprowadzenie badań ich dzieci, były najczęściej trudności dydaktyczne i wychowawcze, jakie te przejawiały.

Tabela 13. Ilość dzieci i uczniów objętych badaniami Poradni

Liczba dzieci i uczniów szkół, które były badane w roku szkolnym	SP Dolice GP Dolice	SP Rzeplino	SP Dobropole	SP Sądów	Razem
2012/2013	30	7	6	4	47
2013/2014	26	5	8	5	44
2014/2015	37	3	13	1	54

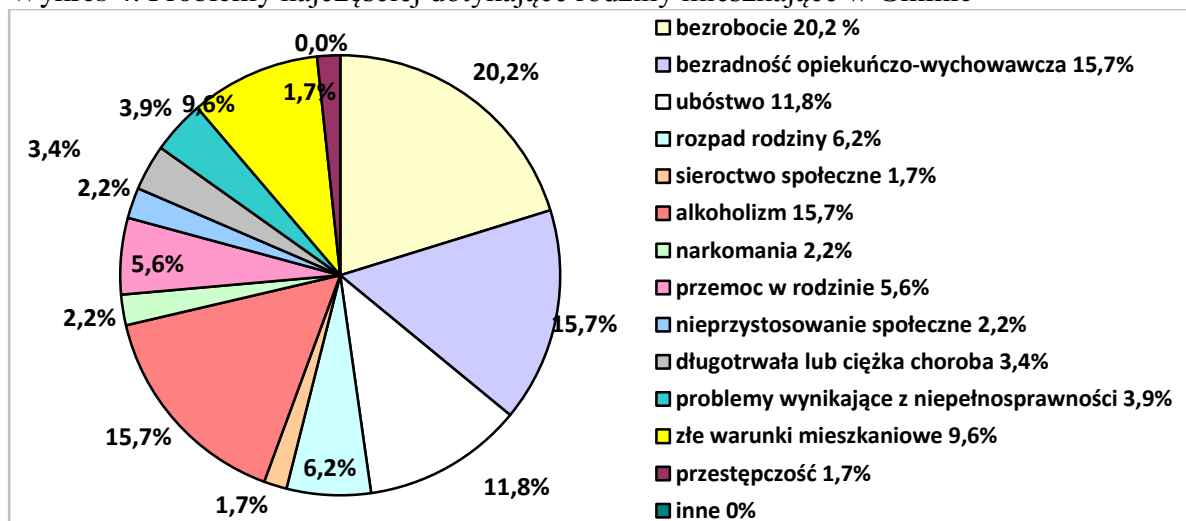
Źródło: Dane Poradni psychologiczno-pedagogicznej w Stargardzie

Wyniki analizy badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki oraz mieszkańców Gminy.

Wyniki pochodzą z analizy 70 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji rodziny i dziecka w Gminie.

W pierwszej kolejności poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w Gminie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Problemy najczęściej dotykające rodziny mieszkające w Gminie

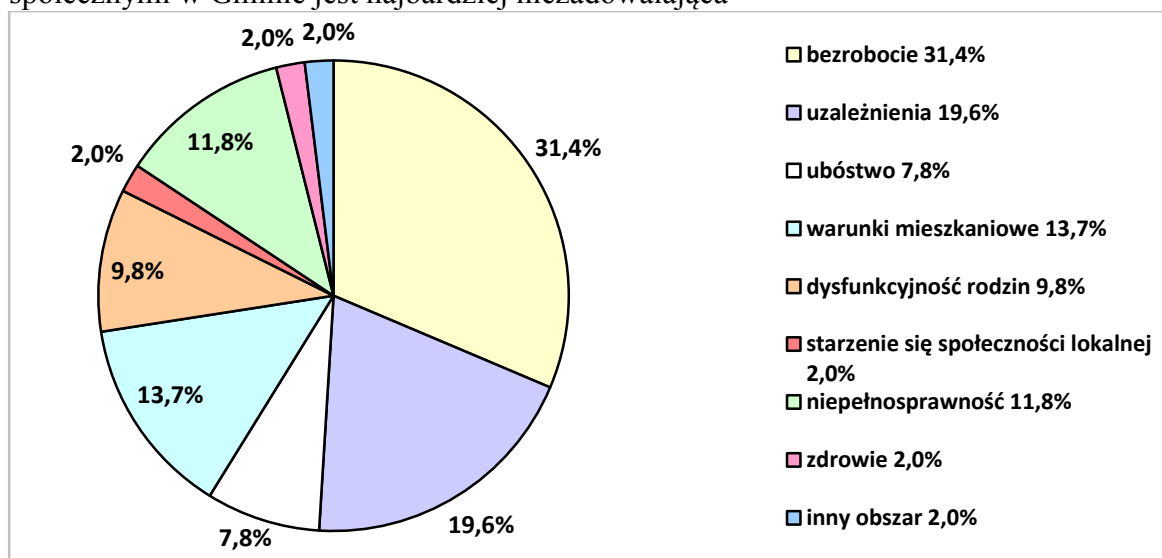

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają rodziny mieszkające w Gminie, respondenci zaliczyli bezrobocie (20,2%), alkoholizm oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza (15,7%), ubóstwo (11,8%). W dalszej kolejności wymienili złe warunki mieszkaniowe, rozpad rodziny, przemoc w rodzinie, problemy wynikające z niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (3,4%), problemy związane ze starzeniem się, nieprzystosowanie się społeczne dzieci (2,2%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w Gminie jest najbardziej niezadowolająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w Gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych, oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w Gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (31,4%) oraz uzależnienia (19,6%), warunki mieszkaniowe (13,7%), niepełnosprawność (11%), oraz dysfunkcyjność rodzin (9,8%) i ubóstwo (7,8%) na równi starzenie się społeczności i zdrowie (2,0%).

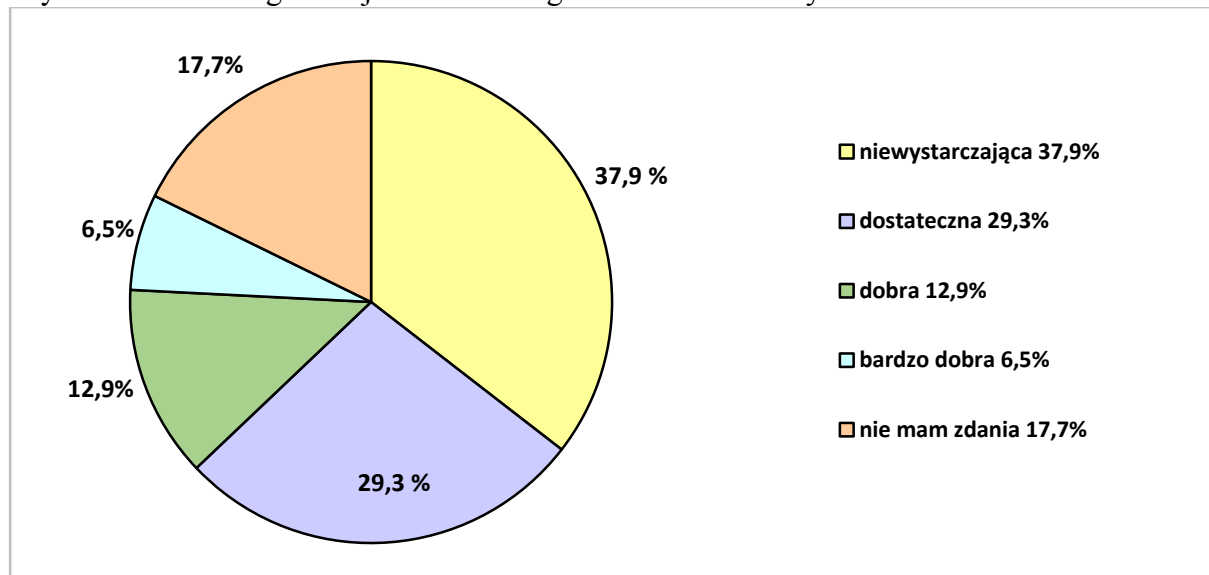
Odpowiadając na następne pytanie, badani identyfikowali czynniki, które ograniczają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w Gminie. Wśród nich najczęściej wskazywali na brak świetlic środowiskowych organizujących dzieciom i młodzieży czas wolny, niewystarczającą troskę o dzieci oraz dysfunkcyjność rodzin przejawiającą się bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, przemocą, sięganiem po alkohol oraz ubóstwo rodzin będące w znacznej mierze wynikiem bezrobocia.

Zdaniem respondentów, czynnikami negatywnie wpływającymi na rozwój dzieci i młodzieży są także: trudności komunikacyjne uniemożliwiające dzieciom i młodzieży ze wsi dotarcie na dodatkowe zajęcia. Nie bez wpływu na rozwój dzieci jest również podkreślany przez ankietowanych brak miejsc w przedszkolach oraz brak szkół integracyjnych.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, z jakimi borykają się dzieci i młodzież w Gminie. Za najważniejszy ankietowani uznali sięganie po środki uzależniające (alkohol, papierosy, narkotyki). Następnie wymieniono trudności z organizacją czasu wolnego, w konsekwencji przekładające się na demoralizację prowadzącą do stosowania agresji i przemocy oraz chuligaństwa.

Niejako w uzupełnieniu odpowiedzi na pytania o czynniki, które ograniczają prawidłowy rozwój osób w wieku przedprodukcyjnym, oraz o problemy, które występują wśród nich najczęściej, ankietowani wyrazili opinie na temat organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w Gminie. Otrzymane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

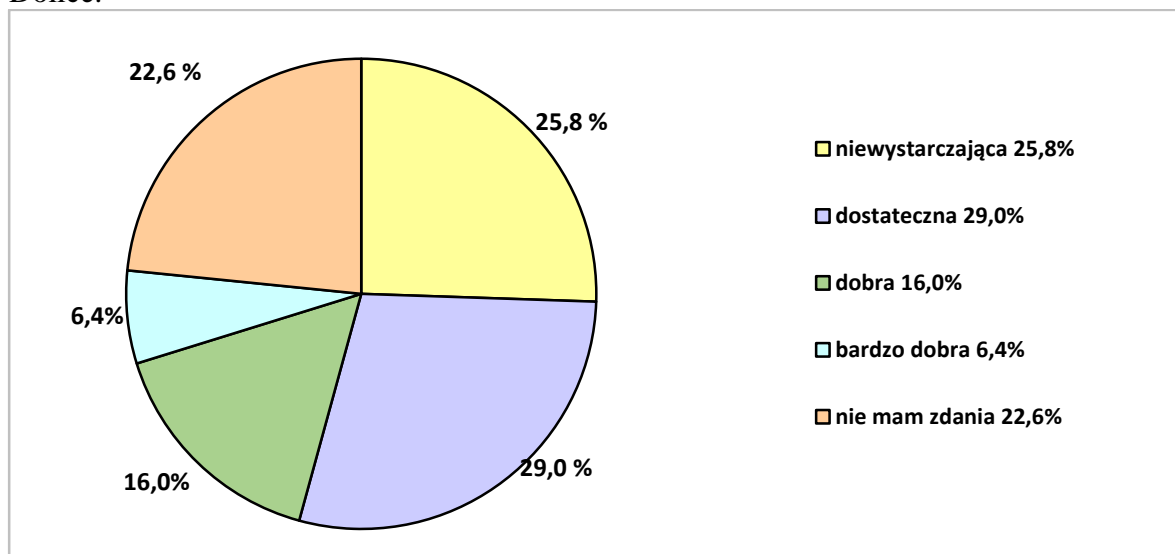
Wykres 6. Ocena organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w Gminie Dolice

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów (37,9%) negatywnie oceniło organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w Gminie, uznając ją za niewystarczającą. Spora część badanych (29,3%) była zdania, że organizacja ta jest na dostatecznym poziomie.

Wykres 7. Ocena dostępu do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Dolice.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych (29,0%) dostęp do placówek wsparcia dziennego jest dostateczny, a w (25,8%) jest on niewystarczający, natomiast (22,6%) ankietowanych nie ma zdania.

- interdyscyplinarne podejście do problemów rodzin zwiększa szanse na ich rozwiązanie, dlatego kluczowa jest dobra komunikacja i współpraca wszystkich instytucji.

III.5 Niepełnosprawność

Według Światowej Organizacji Zdrowia osoba niepełnosprawna to taka, która nie może samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej.

Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z dnia 25 października 2012 r., poz. 1169) przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 roku, podpisana przez rząd Polski 20.03.2007 r., i ratyfikowana przez Polskę 06.09. 2012 r. uznaje, że niepełnosprawność jest pojęciem ewoluującym i że niepełnosprawność wynika z interakcji między osobami z dysfunkcjami, a barierami wynikającymi z postaw ludzkich i środowiskowymi, które utrudniają tym osobom pełny i skuteczny udział w życiu społeczeństwa, na zasadzie równości z innymi osobami.

Powyższe definicje wskazują, że działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny obejmować zarówno odpowiednią pomoc medyczną i opiekuńczą, jak również wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania ich dyskryminacji, aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji w zakresie polityki i programów, w tym dotyczących ich bezpośrednio, wyrównywania ich szans życiowych i warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Diagnoza problemu niepełnosprawności w Gminie Dolice jest utrudniona z uwagi na brak źródeł danych w tym zakresie. Orzekanie o niepełnosprawności mieszkańców Gminy Dolice odbywa się w Powiatowym Zespole d.s. Orzekania o Niepełnosprawności, w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Instytucje te

nie prowadzą statystyk z podziałem na gminy, z uwzględnieniem okresu na jaki zostało wydane orzeczenie o niepełnosprawności. Ponadto część osób spełniających kryteria niepełnosprawności nie ma orzeczenia w tej sprawie.

Ostatnio na terenie Gminy Dolice wykonano badanie w roku 2008, wówczas na terenie Gminy Dolice zamieszkiwało 640 osób.

Statystyki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach wskazują, że wśród korzystających z pomocy społecznej problem niepełnosprawności kształtował się następująco:

Tabela 14. Pomoc społeczna udzielona rodzinom z problemem niepełnosprawności w latach 2013-2015

	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Rodziny z problemem niepełnosprawności	178	169	152	597	539	480
Wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej	418	380	325	1498	1321	1 099

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach

Wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej, rodziny z problemem niepełnosprawności stanowią znaczący odsetek.

Tabela 15. Świadczenia rodzinne związane z niepełnosprawnością w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka do 16 roku życia	65	54	65
Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny	280	264	249
Liczba osób otrzymujących świadczenia opiekuńcze z uwagi na opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem	27	28	32
Liczba osób otrzymujących specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna z uwagi na sprawowanie opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny	9	49	46
Liczba dzieci, na które przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji	54	52	48

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach.

Oferta pomocy osobom niepełnosprawnym w Gminie Dolice nie zabezpiecza potrzeb tej grupy mieszkańców - zarówno dzieci, jak i osób dorosłych. Nie ma przedszkola integracyjnego, ani szkoły dla uczniów o specjalnych potrzebach szkolno-wychowawczych. Jediną formą kształcenia jest nauczanie indywidualne w miejscu zamieszkania, co skutkuje wykluczeniem społecznym dzieci niepełnosprawnych. Brakuje placówki, w której dorosłe osoby niepełnosprawne mogłyby rozwijać swoją aktywność i włączać się w życie społeczne. Obecnie do szkół specjalnych jest dowożonych 14 uczniów.

III.6 Ochrona zdrowia

Opiekę zdrowotną na terenie Dolic zapewniają 3 zakłady opieki zdrowotnej, do których należą: „Przychodnia Na Zdrowie Sp. z o.o.”, (od marca 2016 r.), Niepubliczny Zakład Opieki

Zdrowotnej „Salus” świadczą usługi pielęgniarskie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medycyny Szkolnej zajmujący się głównie opieką i profilaktyką zdrowotną wśród uczniów szkół. Dodatkowo do dyspozycji mieszkańców jest 1 gabinet stomatologiczny, z dwiema prywatnymi praktykami stomatologicznymi, w tym jedna ze świadczeniami w ramach NFZ, i 1 Punkt apteczny.

W zakresie opieki długoterminowej i paliatywnej mieszkańcy Gminy Dolice mogą korzystać z usług Hospicjum Domowego w Stargardzie "Help - Med" Anna Nowak Stargard.

Do korzystania z usług zakładów „Przychodnia Na Zdrowie Sp. z o.o” i „Salus” przypisanych jest ok. 3500 osób, co stanowi ok. 44 % mieszkańców całej gminy. Pozostali mieszkańcy korzystają z usług innych zakładów zdrowotnych poza terenem gminy.

Dostęp do usług medycznych w Gminie Dolice poprawił się, ponieważ lekarz podstawowej opieki medycznej przyjmuje codziennie do godz. 18:00.

Jeżeli chodzi o lekarzy specjalistów i specjalistyczne badania, są one dostępne w okolicznych miastach.

W ostatnich latach na terenie Gminy Dolice prowadzone były Programy profilaktyczne.

W Podstawowej Opiece Zdrowotnej realizowane były:

- profilaktyka układu krążenia
- zdrowy styl życia
- propagowanie ruchu i zdrowego odżywiania
- profilaktyka chorób nowotworowych
- profilaktyka cukrzycy

Programy profilaktyczne realizowane przez pielęgniarkę szkolną

- radosny uśmiech radosna przyszłość-profilaktyka próchnicy
- w co się bawić-profilaktyka oparzeń
- tak czy nie - profilaktyka uzależnień
- jestem ok - profilaktyka uzależnień
- ratujemy i uczymy ratować-pierwsza pomoc przedmedyczna
- stop przemocy
- czas przemian
- między nami kobietkami
- dopalaczom mówię nie
- wszawica i świerzb nadal groźne choroby zakaźne

Ochrona zdrowia jako podstawowa potrzeba społeczna nie jest zaspokojona w wystarczającym stopniu i rekomendowane jest podjęcie działań w tym zakresie.

III.7 Sytuacja mieszkaniowa

Z danych GUS wynika, że sytuacja mieszkaniowa Gminy Dolice jest zbliżona do sytuacji innych gmin wiejskich. Ilość mieszkań w Gminie kształtuje się na poziomie 2 300 i nie zmienia się zasadniczo na przestrzeni ostatnich lat. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę w 2014 r. wynosiła 19,7 m². Na 1000 mieszkańców w 2014 r. przypadało średnio 285,4 mieszkań.

Gmina Dolice obecnie posiada 69 lokali mieszkalnych komunalnych.

Lokali socjalnych nie ma.

Gmina posiada 2 lokale niezamieszkałe – w miejscowości Rzeplino i Pomietów (jest to rezerwa na wypadek sytuacji kryzysowej)

Tabela 16. Liczba lokali mieszkalnych, będących w posiadaniu Gminy Dolice:

Rok	2013	2014	2015
Liczba lokali	67	65	69

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Dolice

Liczba złożonych wniosków: od roku 2004 do roku 2013 liczba rodzin oczekujących na mieszkanie wynosiła 79. W 2014 roku zweryfikowano dane osób oczekujących i liczba rodzin wyniosła 24 (złożono 24 wnioski). W 2015 roku złożono 11 wniosków.

Dnia 31 marca 2015 r. Rada Gminy Dolice podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Dolice na lata 2015 - 2020. Zgodnie z zapisami programu, ogólny stan techniczny lokali określa się jako średni. Remonty będą prowadzone każdego roku. Zaplanowano środki na ten cel w wys. 50 000 zł. rocznie do roku 2020.

Planuje się sprzedaż lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców oraz nowych lokali w miejscowości Rzeplino.

Jak wynika z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w Gminie Dolice funkcjonują osoby i rodziny, które w sposób szczególny potrzebują lokalu. Są gospodarstwa domowe, gdzie w jednym pokoju mieszkają po dwie rodziny z dziećmi.

III.8 Uzależnienia

Wśród uzależnień i zachowań nałogowych znajdują się m.in.: alkoholizm, narkomania, lekomania, nikotynizm, hazard, pracoholizm, seksoholizm i zaburzenia odżywiania.

W dobie XXI wieku wyróżnia się też nowe nałogi, jak uzależnienie od telefonu komórkowego, uzależnienie od zakupów, uzależnienie od gier komputerowych czy adrenaliny. W obecnych czasach coraz częściej można usłyszeć o zjawisku uzależnienia od internetu, zwanego też sieciaholizmem. Niebezpieczeństwo stanowią również dopalacze, używane głównie przez ludzi młodych a nawet dzieci.

Każdy nałóg niszczy sferę bio-psycho-społeczną człowieka. Do wyjścia z nałogu konieczna jest psychoterapia, a czasami również detoksykacja i leczenie farmakologiczne.

Skalę występowania nałogów w Gminie Dolice określają dane pochodzące z ankiet przeprowadzanych w szkołach, ze sprawozdawczości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Najczęściej obserwowanym problemem jest alkoholizm, nikotynizm, zażywanie substancji psychoaktywnych.

Na jeden sklep monopolowy przypada w naszym województwie aż 205 osób - wynika z najnowszych danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednocześnie są gminy, gdzie na jeden sklep przypada kilkunastu mieszkańców. Na jeden sklep w Gminie Dolice przypada 209 mieszkańców. Z danych GUS wynika, że województwa zachodniopomorskie, pomorskie oraz małopolskie to obszar gdzie spożycie alkoholu jest powyżej średniej krajowej.

Tabela 17. Uzależnienia wśród uczniów szkół Gminy Dolice

Rok szk.	Uzależnienia	
	Liczba uczniów	%
2012/2013	20	3%
2013/2014	17	2,6%
2014/2015	19	2,8%

Zródło: ankiety przeprowadzane w szkołach (dane z trzech SP i Gimnazjum)

Tabela 18. Korzystający z pomocy społecznej ze zdiagnozowanym problemem alkoholowym

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	36	25	37
Liczba osób w rodzinie	125	83	111
Liczba wszystkich mieszkańców Gminy Dolice	8081	8081	7964
Odsetek mieszkańców z problemem alkoholowym korzystających z pomocy społecznej	1,5 %	1 %	1,4 %

Zródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach, GUS

Tabela 19. Osoby objęte postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ilość osób objętych postępowaniem	37	21	52
Ilość wniosków skierowanych przez GKRPA do sądu o zastosowanie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	9	4	2
Ilość skierowań na terapię stacjonarną	b.d	b.d	7
Ilość osób które uczestniczyły w terapii niestacjonarnej w Stargardzie	5	3	4
Ilość osób, które skorzystały z farmakologii, bez terapii.	b.d	b.d	7

Zródło: Sprawozdanie GKRPA.

Podczas cytowanego w punkcie III.4 badania ankietowego prowadzonego wśród mieszkańców Gminy Dolice, za najważniejszy problem, z jakim borykają się dzieci i młodzież w Gminie, ankietowani uznali sięganie po środki uzależniające (alkohol, papierosy, narkotyki).

Niestety, brak jest danych o osobach uzależnionych od narkotyków i dopalaczy z terenu Gminy Dolice. W 2015 roku został uchwalony przez Radę Gminy Dolice „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii”. Również w tym samym roku Gmina Dolice zapoczątkowała akcję „Gmina Dolice – Stop dopalaczom”. W akcji tej wzięło udział każde sołectwo. Akcję wspomagały plakaty informacyjne oraz konto Profilaktyki Dolice na Facebooku.

W 2015 r. w Gminie Dolice został zrealizowany projekt profilaktyczno – interwencyjny oparty na metodzie „Tajny klient”. Metoda oparta na obserwacji uczestniczącej ukrytej, polegającej na próbie zakupu alkoholu przez osobę prawie pełnoletnią (w danym roku kalendarzowym osoba ukończyła osiemnasty rok życia), lecz stwarzającej z wyglądu pozory osoby nieletniej. „Tajnemu klientowi” towarzyszy tzw. „aktywny dorosły” (trener, audytor).

Efektom badania jest uzyskanie kwestionariuszy badawczych zestawiających punkty sprzedaży, w których pracownicy przestrzegają prawa oraz te, w których alkohol jest dostępny dla osób nieletnich. Badanie przeprowadzono w listopadzie 2015 roku. Wyniki

oparte są na piętnastu kwestionariuszach badawczych zrealizowanych w ramach badania dotyczących dostępności napojów alkoholowych w punktach sprzedaży dla osób nieletnich.

W czternastu punktach sprzedaży sprzedawcy sprzedali alkohol „tajnemu klientowi”. W osiemnastu punktach sprzedaży sprzedawcy nie wyrazili jakichkolwiek wątpliwości odnośnie wieku nieletniego i nie poprosili o okazanie dowodu tożsamości małoletniego.

W osiemnastu punktach sprzedaży sprzedawcy odmówili sprzedania alkoholu „tajnemu klientowi”. Powodem odmowy sprzedania alkoholu był brak dowodu osobistego. Poprosili o dowód bez interwencji innych osób.

Z danych audytu wynika, że tylko jeden punkt sprzedaży nie posiada widocznej informacji dotyczącej zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Podczas audytu odnotowano osoby spożywające alkohol na terenie sklepów (4). W jednym z punktów sprzedaży odnotowano obecność niepełnoletnich podających i sprzedających alkohol.

Efektem audytu było przeprowadzenie szkolenia dla sprzedawców z terenu Gminy Dolice, mające na celu zapoznanie z przepisami prawa dotyczącymi sprzedaży alkoholu.

Zasoby Gminy

Każda z rodzin, zmagająca się z problemami uzależnień ma możliwość korzystania z pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na terenie Gminy Dolice działają dwie Grupy AA - w miejscowościach Moskorzyn i Dolice. Finansowana jest terapia z zakresu duchowości dla osób uzależnionych i współuzależnionych członków rodzin. W ramach działających grup wsparcia udzielana jest pomoc psychologiczna. Jest ona dostępna także dla osób spoza tych grup. Istnieje też możliwość otrzymania pomocy psychologicznej w świetlicach wiejskich.

Tabela 20. Pomoc psychologiczna dla osób z rodzin z problemem alkoholowym

	2013	2014	2015
Rozmowy indywidualne z dorosłymi	34	44	84
Rozmowy i spotkania z dziećmi	10	13	25
Badania psychologiczne	2	3	4
Spotkania grupy wsparcia	16	18	19

Źródło: Gabinet psychologiczny Anna Gliszczyńska

W 2015 r. w ramach profilaktyki zatrudniony był prawnik, który udzielił porad 46 osobom z rodzin z problemem alkoholowym. Od 2016 r. funkcjonuje bezpłatna pomoc prawna dla osób z problemem uzależnienia w rodzinie.

Realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowywany na każdy kolejny rok. Zawiera on takie działania jak: wakacje, czy ferie z Profilaktyką (półkolonie, zajęcia w świetlicach i sołectwach), profilaktyka szkolna (projekt Bezpieczna szkoła, teatrzyki profilaktyczne), imprezy środowiskowe promujące profilaktykę poprzez alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, Punkt zajęć socjoterapeutycznych z elementami terapii zajęciowej, program Zdrowo żyję – Profilaktyka Dolice, Szkolenia dla osób działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy na terenie gminy Dolice. Działania realizowane są

przez instytucje samorządowe oraz w ramach współpracy ze stowarzyszeniami z terenu Gminy Dolice na mocy porozumień w celu realizacji zadań związanych z działaniami profilaktycznymi na rzecz społeczności lokalnej.

Tabela 21. Wydatki Gminy Dolice poniesione na przeciwdziałanie alkoholizmowi

2013	2014	2015
115.033	74.000	96.564

Źródło: Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki w Gminie Dolice, Skarbnik Gminy, PARPA, GUS.

Wnioski

Z przedstawionych danych wynika, że problem uzależnień narasta wśród mieszkańców naszej Gminy.

Jednocześnie powyższe dane mogą świadczyć o aktywności działań profilaktycznych, wzroście pozytywnych postaw społecznych (nakłanianie do leczenia, zgłaszanie problemów wynikających z nadużywania alkoholu). Z roku na rok zwiększa się dostępność różnego rodzaju działań profilaktycznych, pomocy psychologicznej uzależnionym, pomocy prawnej osobom tego potrzebującym. Duży nacisk kładzie się na działania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży. Każda ze szkół realizuje własny program profilaktyki.

III.9 Przemoc w rodzinach

Przemoc w rodzinie, jak wskazuje analiza badań realizowanych na poziomie ogólnopolskim oraz wojewódzkim jest zjawiskiem wyraźnie dostrzegalnym w polskim społeczeństwie. Może być przyczyną poważnych szkód osobistych, zdrowotnych, społecznych. Bywa skutkiem, ale także ważnym czynnikiem przyczyniającym się do dysfunkcji w rodzinie. Niejednokrotnie prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są zarówno dorośli, dzieci, osoby starsze, jak i osoby niepełnosprawne. Osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – częściej mężczyźni niż kobiety, chociaż można zauważyć, że liczba kobiet stosujących przemoc wzrasta z roku na rok. [1]

Z danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawartych w raporcie z badań ogólnopolskich pt. „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce, wobec kobiet i mężczyzn” z listopada 2010 r. wynika, że 45 % ogółu badanej populacji (w tym 40 % mężczyzn i 49 % kobiet), to osoby, które mieszkają lub w przeszłości mieszkaly w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi lub dochodziło do przemocy w rodzinie. Możemy uznać, iż w tej grupie mieszczą się zarówno sprawcy, ich ofiary, jak i świadkowie przemocy.

Zachowania przemocowe nie zawsze są przestępstwem i łamią prawo karne, ale zawsze naruszają prawa drugiej osoby do szacunku, godności, odpoczynku, intymności, autonomii, samostanowienia o sobie i swojej rodzinie. Celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinno być zatrzymanie przemocy na etapie, kiedy nie wypełnia ona znamion przestępstwa.[2]

Skalę zjawiska w Gminie Dolice określają dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego. Nie ma innych badań, które diagnozowałyby skalę zjawiska wśród mieszkańców Gminy.

Tabela 22. Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej ze stwierdzonym problemem przemocy w rodzinie.

2013	2014	2015
Liczba rodzin 5	Liczba rodzin 3	Liczba rodzin 10
Liczba osób w rodzinie 15	Liczba osób w rodzinie 14	Liczba osób w rodzinie 46

Źródło: Sprawozdania GOPS Dolice

Tabela 23. Liczba realizowanych procedur „Niebieska karta” w latach 2013-2015 przez Zespół Interdyscyplinarny

	Liczba formularzy Niebieska karta A, które wpłynęły do przewodniczącego ZI	w tym zgłoszonych przez:				
		policję	pomoc społeczną	gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych	oświatę	ochronę zdrowia
2013	18	6	6	6	0	0
2014	27	15	10	2	0	0
2015	31	15	14	0	1	1

Źródło: Sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego w Dolicach

Zasoby Gminy

W Gminie Dolice od 01.03.2011 r. działa Zespół Interdyscyplinarny składający się z przedstawicieli poszczególnych instytucji: pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dolice, pedagoga szkolnego Gimnazjum Publicznego w Dolicach, kuratora rodzinnego i kuratora dla dorosłych Sądu Rejonowego w Stargardzie, pielęgniarki szkolnej, przedstawiciela stowarzyszenia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedstawiciela Posterunku Policji w Dolicach. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolicach.

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym tym problemem. Głównym narzędziem pracy zespołu jest procedura tzw. „niebieskiej karty”.

Gmina Dolice uczestniczy w kampaniach „Dzieciństwo bez przemocy” oraz „Reaguj na przemoc”. W ramach współpracy ze stowarzyszeniami realizowane są happeningi przeciwko przemocy mające na celu podniesienie świadomości społecznej w obszarze przemocy. W placówkach oświatowych realizowane są Szkolne Programy Profilaktyki i Programy Wychowawcze.

Na terenie Gminy Dolice nie ma placówki zapewniającej całodobową pomoc dla ofiar przemocy. W przypadku konieczności zapewnienia schronienia, osoby kierowane są do specjalistycznych placówek poza Gminą, m. in. SOWOPR Świnoujście, SOWOPR Białogard.

Osoby doświadczające przemocy na terenie Gminy Dolice korzystają z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Sprawcy przemocy kierowani są do korzystania z programów korekcyjnych, organizowanych cyklicznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie. Niewiele osób chce korzystać z tej formy wsparcia: w 2013 r. 1 osoba, w 2014 r. nikt nie skorzystał, w 2015 r. 2 osoby.

Wnioski

Wg powyższych danych przybywa osób i rodzin z ujawnionym problemem przemocy. Może to świadczyć zarówno o zwiększaniu się zjawiska, jak i o wzroście świadomości społecznej w tym zakresie. Podjęcie czynności oznacza, że zostało przerwane milczenie i bierność wobec przemocy. Niestety obserwuje się też nadużywanie procedury „Niebieska karta” w przypadkach osób skonfliktowanych, zwłaszcza w trakcie rozwodów.

Z obserwacji pracowników pomocy społecznej wynika, że wśród części społeczeństwa nadal funkcjonuje stereotyp, wg którego osoby spoza rodziny nie powinny wtrącać się w jej sprawy, dlatego sąsiedzi nie chcą występować w roli świadków przemocy.

III.10 Przestępczość

Przestępczość rozumiana jako zbiór czynów zabronionych przez ustawę pod groźbą kary, które to czyny popełnione zostały na obszarze danej jednostki terytorialnej w danym czasie jest zjawiskiem społecznym, które znacząco wpływa na jakość życia i poczucie bezpieczeństwa społeczności lokalnej.

Sprawami bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie Dolice zajmuje się Posterunek Policji w Dolicach. Pozytywną tendencją jest zwiększona ilość funkcjonariuszy: w 2013 r. pięć osób, w 2014 r. cztery osoby, aktualnie w 2015 r. zatrudnionych jest sześcioro policjantów.

Tabela 24. Ilość przestępstw popełnionych na terenie Gminy Dolice w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Stwierdzonych przestępstw, w tym:	104	90	74

Źródło: Dane z Posterunku Policji w Dolicach

Stwierdzone przestępstwa najczęściej dotyczyły kradzieży, kradzieży z włamaniem, nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa w ruchu drogowym, uszkodzenia mienia. Odnotowano również łamanie przepisów wynikających z ustawy o p/działaniu narkomanii.

W skali powiatu Gmina Dolice zajmuje trzecie miejsce pod względem ilości stwierdzonych przestępstw, ich liczba systematycznie spada.

Tabela 25. Przestępstwa stwierdzone na terenie Powiatu Stargardzkiego w latach 2013-2014

	2013	2014
Miasto i Gmina Stargard oraz Kobylanka	2733	1888
PP Ińsko	69	36
PP Chociwel i Stara Dąbrowa	153	121
PP Dobrzany i Marianowo	136	83
PP Suchań	59	42
PP Dolice	104	90

Źródło: Sprawozdanie z działalności Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim za 2014 r.

W 2014 r. KPP Stargard wszczęła 110 postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w tym jedno postępowanie przez PP Dolice. Przepięstwa o charakterze gospodarczym - KPP Stargard 233 postępowania, w tym 10 PP Dolice.

Na terenie Gminy Dolice obok przestępstw popełnionych przez osoby dorosłe odnotowano przestępstwa z udziałem nieletnich.

Tabela 26. Czyny karalne wśród nieletnich w Gminie Dolice w latach 2013-2014

	2013	2014
Ilość nieletnich	12	8
Ilość czynów karalnych	26	16

Źródło: Sprawozdania z działalności Posterunku Policji w Dolicach

W 2013 r. wśród miejscowości najbardziej zagrożonych przestępstwami znalazły się: Dolice, Kolin, Krępcowo, Przewłoki, Źalęcino, Sądów, Dobropole Pyrzyckie, Warszyn i Bralęcın

W 2014 r. były to: Dolice, Kolin, Ziemomyśl A, Krępcowo, Rzeplino, Przewłoki, Źalęcino, Sądów, Dobropole Pyrzyckie, Warszyn i Bralęcın.

W roku 2015 miejscowościami zagrożonymi przestępstwami są Dolice, Kolin, Przewłoki, Sądów.

Przez trzy ostatnie lata funkcjonariusze PP w Dolicach prowadzili m. in. następujące działania prewencyjne:

- Akcja „Bezpieczna woda” i akcja „Bezpieczne wakacje”, ukierunkowane na kontrolę miejsc wypoczynku młodzieży, miejsc biwakowych oraz punktów sprzedaży alkoholu.
- Akcja „Trzeźwy poranek”, której celem było m. in. wyeliminowanie z dróg kierowców będących pod wpływem alkoholu. W 2013 r. przebadano 600 osób na zawartość alkoholu, zatrzymano 8 nietrzeźwych kierowających, w 2014 r. przebadano 400 osób, zatrzymano 4 nietrzeźwych kierowających.
- Program profilaktyczno-edukacyjny „Jesteśmy widocznı”, polegający na propagowaniu zasad ruchu drogowego wśród najmłodszych.
- W szkołach i przedszkolach były prowadzone zajęcia profilaktyczno-edukacyjne „Gryfuś” w zakresie bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców Gminy. Dla uczniów starszych były prowadzone zajęcia z zakresu odpowiedzialności karnej, wynikającej z przepisów prawnych.
- Odbywały się spotkania z mieszkańcami Gminy, Radami Sołeckimi, Sołtysami i przedstawicielami samorządu lokalnego.

III.11 Bezpieczeństwo socjalne.

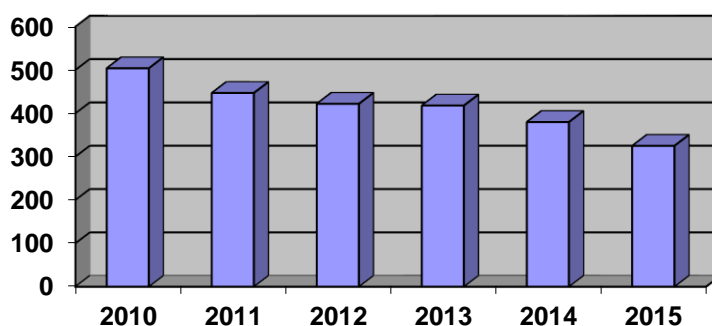
Sytuacja materialna gospodarstw domowych stanowi podstawę i punkt wyjścia do rozwiązywania innych problemów społecznych.

W województwie zachodniopomorskim średnia osób o wydatkach poniżej relatywnej granicy ubóstwa wynosi 15,3 % (średnia w Polsce kształtuje się na poziomie 16,2 %, wartości skrajne to 11,4 % w woj. mazowieckim oraz 26 % w woj. warmińsko-mazurskim) Badania GUS wskazują, że podobnie jak w poprzednich latach, zasięg ubóstwa skrajnego na wsi był w 2014 r. ponad dwukrotnie wyższy niż w miastach.

W skali kraju w 2014 r. liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 2.954 tys., co stanowiło blisko 8% ludności Polski. Jest to spadek w stosunku do roku 2013 r., w którym ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 3.205 tys. osób.[4]

Bazując na powyższych danych, można przypuszczać, że skala ubóstwa w Gminie Dolice jest nieco wyższa od średniego poziomu województwa, z uwagi na wiejski charakter Gminy. Ze świadczeń pomocy społecznej (bez uwzględniania świadczeń rodzinnych), udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolicach korzysta około 13,8 % mieszkańców Gminy. W 2015 r. odnotowano w rejestrze alfabetycznym ogólną, rzeczywistą liczbę rodzin, bez względu na podział zadań w pomocy społecznej – 325 rodzin, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 1 099 osób.

Wykres 8. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Dolice

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach

Liczba korzystających ze świadczeń stale spada, co może świadczyć o poprawie sytuacji materialnej mieszkańców.

Tabela 27. Struktura gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w Gminie Dolice w latach 2013-2015

typy rodzin		liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
		2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
rodziny ogółem		418	380	325	1498	1321	1099
o liczbie osób:	1	81	74	73	81	74	73
	2	47	56	45	94	112	90
	3	69	53	54	207	159	162
	4	98	93	66	392	372	264
	5	63	51	43	315	255	215
	6 i więcej	60	53	44	409	349	307
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		259	224	189	1187	1030	867
o liczbie dzieci:	1	87	68	64	305	239	225
	2	92	85	65	406	376	275
	3	51	44	37	274	225	199
	4	18	18	12	111	115	77
	5	6	4	3	48	31	22

	6	3	4	7	24	33	58
	7 i więcej	2	1	1	19	11	11
rodziny niepełne ogółem		54	55	59	214	223	243
o liczbie dzieci:	1	21	18	19	61	48	55
	2	19	21	21	75	87	77
	3	9	9	11	45	38	56
	4 i więcej	5	7	8	33	50	55
rodziny emerytów i rencistów ogółem		101	94	79	317	295	243
o liczbie osób:	1	17	15	16	17	15	16
	2	21	23	21	42	46	42
	3	19	15	10	57	45	30
	4 i więcej	44	41	32	201	189	155

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolicach

Tabela 28: Zestawienie danych z obszaru pomocy mieszkańcom Gminy w latach 2013-2015

Obszar diagnozy	rok		
	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców Gminy Dolice	8081	8025	7964
Liczba osób bezrobotnych	624	584	429
Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne	16	14	10
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	418	380	325
Liczba pracowników socjalnych pracujących w rejonach (pełne etaty)	4	4	4
Liczba rodzin, na rzecz których świadczona była praca socjalna	229	190	317
Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	35	31	68
Liczba asystentów rodziny	2	2	2
Liczba rodzin, z którymi pracował asystent rodziny	27	29	31
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	419	427	359
Liczba rodzin otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka do 16 roku życia.	71	61	62
Liczba rodzin otrzymujących świadczenia opiekuńcze z uwagi na opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem.	32	30	33
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	85	79	76
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	130	73	49
Liczba uczniów otrzymujących stypendia i zasiłki szkolne	428	310	257
Liczba dzieci i uczniów w szkołach na terenie Gminy Dolice	684	666	683
Liczba dzieci i uczniów objętych dożywianiem w szkołach (stan na czerwiec każdego roku)	317	241	255
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Dolice pozostających w pieczy zastępczej	14	13	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej.

Z wyżej zestawionych danych wynika, że w roku 2015 zwiększyła się ilość osób, które skorzystały z pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego (prawnik i psycholog). Rotacja

wśród osób wykonujących prace społecznie użyteczne zmniejsza się (ilość miejsc wykonywania tych prac w każdym roku wynosiła 10).

Liczba pracowników socjalnych w rejonie oraz asystentów rodziny jest stała. Na jednego pracownika socjalnego przypada ok 100 rodzin, na jednego asystenta średnio ok 15 rodzin.

Liczba osób korzystających z różnego rodzaju świadczeń rodzinnych utrzymuje się na zbliżonym poziomie, pomimo że kryterium uprawniające do świadczeń wzrosło w październiku 2015 r. Od 2016 r. przewiduje się znaczne zwiększenie ilości rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych dla rodzin z dziećmi.

Odnotowano znaczny spadek liczby rodzin otrzymujących dodatek mieszkaniowy, zmniejszyła się również ilość uczniów korzystających ze stypendiów i zasiłków szkolnych. Najczęstszym powodem odmowy przyznania tych świadczeń jest przekroczenie kryterium dochodowego.

Z roku na rok spada liczba dzieci i uczniów dożywianych, pomimo podniesienia przez Radę Gminy Dolice kryterium uprawniającego do nieodpłatnych posiłków. Prawdopodobnie przyczyną tego stanu rzeczy jest mniejsze zainteresowanie rodzin tą formą pomocy.

Tabela 29 . Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w Gminie w latach 2013-2015

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
ubóstwo	325	296	257	1159	1029	854
potrzeba ochrony macierzyństwa	45	34	37	291	212	224
bezrobocie	236	218	177	943	835	663
niepełnosprawność	178	169	152	597	539	480
długotrwała lub ciężka choroba	92	75	81	339	258	260
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	55	47	54	253	211	233
przemoc w rodzinie	5	3	10	15	14	46
alkoholizm	36	25	37	125	83	111

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolicach.

Analizując przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2013-2015 należy stwierdzić, iż do tych powodów należą ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. W mniejszym stopniu mieszkańcy Gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie.

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z dnia 25 października 2012 r., poz. 1169) zwraca uwagę na fakt, że większość osób niepełnosprawnych żyje w warunkach ubóstwa i uznaje w związku z tym pilną potrzebę zajęcia się problemem negatywnego wpływu ubóstwa na osoby niepełnosprawne.

Wg badań GUS, grupą najbardziej narażoną na problem ubóstwa i wymagającą szczególnej uwagi są rodziny wielodzietne.

Jedną z form wsparcia jest **Karta Dużej Rodziny**. Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z trojgiem lub więcej dzieci. Jest ona wydawana niezależnie od dochodu i bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. W Gminie Dolice funkcjonuje od 2014 r.

Tabela 30. Karta Dużej Rodziny w Gminie Dolice 2014-2015 r.

2014	2015	
Liczba rodzin	8	49
Liczba wydanych kart	43	257

Liczba wydanych kart- opiekunowie	16	87
Liczba wydanych kart- dzieci	27	170

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Dolicach

Powyżej wskazana mała ilość rodzin w 2014 r. wynika z faktu, iż był on pierwszym rokiem funkcjonowania programu. Aktualnie w 2015 r. wydano karty 49 rodzinom.

Znaczącą pozycję w budżetach domowych rodzin wielodzietnych stanowią opłaty za media. Obecny system naliczania opłat za śmieci jest bardzo dużym obciążeniem dla licznych rodzin.

Wnioski

Problem ubóstwa najczęściej wynika z bezrobocia, dlatego zwiększanie szans na zatrudnienie jest kluczowe w obszarze bezpieczeństwa materialnego mieszkańców Gminy.

Dobrym symptomem jest spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, jednak nadal jest grupa rodzin wykluczonych, ubogich i niezaradnych.

III.12 Kapitał społeczny

Ważnym elementem kształtującym właściwe postawy społeczne oraz wspierającym rodzinę i dziecko są działające na terenie gminy stowarzyszenia, wśród których znajdują się: Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych w Pomietowie, Stowarzyszenie „Nie ma mocnych” w Rzeplinie, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Mała Ina” w Kolinie, Stowarzyszenie Rozwoju Krępcewa, Stowarzyszenie „Uwierzyć w siebie” – Morzyca, Mogilica, Stowarzyszenie „Wspólne Dobro” w Sądowie, Stowarzyszenie „Biali” w Sądowie, Spółdzielnia Socjalna „IMPULS” w Żalęcinie, LOK - Koło Strzelectwa Sportowego w Dolicach, Koło Wędkarskie PZW „Brzana”, Liga Ochrony Przyrody, Ochotnicze Straże Pożarne w Dolicach, Kolinie i Dobropolu. Pomoc rodzinom i dzieciom świadczy przy parafialny Caritas w Dolicach.

Swoją pomoc i wsparcie oferują także podmioty trzeciego sektora działające poza terenem Gminy. Należą do nich: Centrum Socjalne „Caritas” w Stargardzie, Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z dziećmi, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Dom Samotnej Matki w Poczerninie.

IV Analiza SWOT

Analiza SWOT, jako jedna z najpopularniejszych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji, w przypadku strategii stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron samorządu gminnego oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją.

Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, atuty i problemy określone w części diagnostycznej oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej

mocne strony	słabe strony
Dobre rozeznanie problemów i potrzeb wśród uczniów szkół Gminy Dolice Współpraca samorządu z aktywnymi organizacjami pozarządowymi.	Brak chęci podopiecznych do zmiany swojej trudnej sytuacji rodzinnej, Bezradność życiowa (odziedziczona po rodzicach, dziadkach).

<p>Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych przez organizacje pozarządowe. Dobrze wyposażone, wyremontowane szkoły, Ośrodek Pomocy Społecznej i siedziba Policji. Dobra infrastruktura sportowa. Stała oferta zajęć w Gminnym Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki oraz istniejących świetlicach wiejskich. Kadra posiadająca umiejętności i doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy europejskich. Dobre warunki do świadczeń społecznych. Korzystne położenie w pobliżu miast</p>	<p>Brak oferty wsparcia i rozwoju dla osób niepełnosprawnych (tak dzieci, jak i dorosłych). Brak placówek edukacyjnych dla dzieci o specjalnych potrzebach. Brak mieszkań socjalnych. Niedostateczny dostęp do opieki przedszkolnej. Słaba komunikacja publiczna, a w niektórych miejscowościach całkowity jej brak. Słaby dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, logopeda) Ograniczona dostępność opieki medycznej, w tym stomatologicznej. Brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży, a także dorosłych. Brak przemysłu i miejsc pracy na terenie Gminy.</p>
<p>szanse</p>	<p>zagrożenia</p>
<p>Monitorowanie środowiska w celu wprowadzania działań profilaktycznych zamiast konieczności reagowania na zaistniałe problemy. Systematyczne remonty świetlic wiejskich, dające perspektywę poszerzenia oferty zajęć dla dzieci i młodzieży a także stanowiących bazę do tworzenia placówek wsparcia dziennego. Poprawa współpracy instytucji działających w obszarze rodziny, doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny Polityka samorządu sprzyjająca rozwojowi sektora pozarządowego. Poszerzanie się oferty pomocowej; poprzez wprowadzenie dyżurów psychologa i zatrudnienie asystenta rodziny. Możliwość skorzystania z funduszy europejskich</p>	<p>Niestabilna polityka państwa w zakresie wspierania rodzin, częste zmiany prawa w tym zakresie. Rozpowszechnianie się postawy bierności wśród społeczności lokalnej. Brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo. Nieefektywność pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży. Skomplikowane, nadmiernie zbiurokratyzowane, sztywne procedury w zakresie pozyskiwania funduszy europejskich. Spadek liczby mieszkańców, starzenie się społeczeństwa. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia.</p>

V Podsumowanie – kierunki niezbędnych działań

Demografia - W dalszej perspektywie wydaje się ważne i celowe monitorowanie sytuacji i potrzeb osób w wieku poprodukcyjnym, rozwijanie usług społecznych w tym obszarze, w szczególności prowadzenia działań skierowanych na rozwijanie aktywności osób starszych, zachowanie dobrej kondycji fizycznej i psychicznej, rozwijanie zainteresowań, podtrzymywanie więzi międzypokoleniowej oraz zapewnienie opieki w miejscu zamieszkania.

Edukacja, kultura - Żeby poprawić sytuację w obszarze edukacji i kultury, należy podjąć działania profilaktyczne adekwatne do zdiagnozowanych problemów, m. in:

- Zwiększenie ilości godzin zajęć terapeutycznych, socjoterapeutycznych, umożliwienie indywidualnej pracy uczniów z psychologiem oraz logopedą w szkołach - dzieci i rodzice mieliby możliwość rozwijania i prawidłowego kształtowania kompetencji społecznych, uzyskaliby profesjonalne wsparcie w rozwiązywaniu trudnych sytuacji.
- Prowadzenie systematycznych spotkań, warsztatów młodzieży ze specjalistami o tematyce uzależnień – jak z nimi sobie radzić, w jaki sposób można sobie pomóc, gdzie szukać pomocy. Zbliżenie dzieci do tematyki. Uświadamianie dzieciom i rodzicom konsekwencji i odpowiedzialności za podejmowanie niewłaściwych decyzji. Uświadczenie konsekwencji wynikających z nieodpowiedzialnego korzystania z portali społecznościowych. Zapewnienie bezpieczeństwa w sieci.
- Organizowanie systematycznych, ciekawych, bogatych w oddziaływanie zajęć rozwijających zainteresowania dzieci oraz inspirujących wspólne konstruktywne spędzanie czasu dzieci z rodzicami. Efektem będzie odkrywanie talentów, rozwijanie pasji i integracja ludzi młodych, a także zacieśnianie więzi rodzinnych.

Rynek pracy i bezrobocie - w celu zmniejszenia zjawiska bezrobocia na terenie Gminy należy działać dwutorowo – z jednej strony tworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości, z drugiej – aktywizować osoby pozostające bez pracy.

Sytuacja rodzin - w Gminie Dolice widoczna jest dysfunkcja części rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Konieczne jest rozszerzenie oferty i zintensyfikowanie działań diagnostycznych, profilaktycznych i korekcyjnych. Szczególną grupą są rodzice niepełnosprawni, a także rodziny tworzone przez dorosłych wychowanków domów dziecka - takie rodziny wymagają wzmożonej pracy i wsparcia.

Koniecznym kierunkiem działań jest edukowanie rodziców w zakresie właściwych form wychowania, budowania prawidłowej relacji rodzic-dziecko, wzorców oraz przykładów konstruktywnych rozmów z dziećmi, promocja wartości rodzinnych, wspieranie rodziców w procesie wychowawczym.

Ważnym kierunkiem jest również zwiększanie dostępu do opieki przedszkolnej, co przyczyni się do rozwoju dzieci oraz umożliwi aktywność zawodową rodziców.

Niepełnosprawność – zarówno infrastruktura, jak i oferta usług dla tej grupy osób, jest niewystarczająca, działania w kierunku rozwiązywania problemów niepełnosprawnych mieszkańców, powinny być ujęte jako priorytet. Niezbędne jest utworzenie placówki, która integrowałaby i aktywizowała osoby niepełnosprawne.

Ochrona zdrowia – należy podjąć pilne działania w celu poprawy infrastruktury i dostępu do usług medycznych w Gminie Dolice. Realizowane dotychczas programy profilaktyczne powinny być kontynuowane i podlegać analizie.

Sytuacja mieszkaniowa – pozytywnym aspektem jest zwiększenie ilości lokali w ostatnim roku, jednak nadal ilość mieszkań, zwłaszcza o charakterze socjalnym, jest niewystarczająca. Zadania związane z mieszkalnictwem są bezsprzecznie priorytetowe.

Uzależnienia - Nie ma wystarczającej wiedzy oraz oferty wsparcia dla rodzin z problemem narkomanii, konieczne jest zwiększenie dostępu do wsparcia w tym zakresie.

Konieczne jest wzmożenie kontroli placówek handlujących alkoholem a także szkolenia sprzedawców w celu powstrzymania zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym. Ważna jest poprawa poczucia bezpieczeństwa rodzin i osób dotkniętych problemem uzależnień, ułatwienie mieszkańcom dostępu do skutecznej pomocy.

Przemoc w rodzinach - Wydaje się konieczne dalsze podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy Dolice – zarówno dorosłych, jak i dzieci - na problem przemocy, na konieczność zgłaszania przypadków przemocy, edukacja w zakresie komunikowania się, rozwiązywania problemów, radzenia sobie ze stresem. Należy systematycznie badać ten obszar.

Ważny jest również sprawny i skuteczny system informacji oraz reagowania i udzielania pomocy rodzinom z problemem przemocy przez instytucje działające na terenie Gminy Dolice.

Przestępczość – bazując na zwiększonej liczbie policjantów oraz dobrych warunkach lokalowych PP Dolice, można zakładać poprawę poczucia bezpieczeństwa społecznego. Należy motywować mieszkańców Gminy do reagowania na przejawy zachowań niezgodnych z prawem oraz do współpracy z przedstawicielami samorządu i Policji. Społeczna czujność i solidarność może w dużym stopniu przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa oraz większej skuteczności przy wykrywaniu sprawców przestępstw. Działania takie będą zmierzały do zmniejszenia się grupy osób popadających w konflikt z prawem.

Konieczne jest systematyczne edukowanie dzieci i rodziców w zakresie bezpieczeństwa na drodze, w szkole, w środowisku zamieszkania oraz w cyberprzestrzeni.

Bezpieczeństwo socjalne – malejąca tendencja w liczbie rodzin korzystających ze wsparcia finansowego jest pozytywnym symptomem poprawy sytuacji społeczeństwa a także skuteczności działań aktywizacyjnych podejmowanych przez pracowników socjalnych. Aktualnie zwiększyła się również liczba ofert pracy. W dalszej perspektywie należy kłaść nacisk na pracę socjalną: wspieranie rodzin wielodzietnych, osób chorych, niepełnosprawnych i aktywizowanie osób biernych.

Ważne jest dobre rozeznanie środowiska i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w celu właściwego i adekwatnego do potrzeb adresowania wsparcia.

Kapitał społeczny – stosunkowo duża ilość aktywnie działających organizacji pozarządowych, skutecznie pozyskujących zewnętrzne środki finansowe oraz otwarty na współpracę z sektorem pozarządowym samorząd gminny stanowią bardzo dobrą podstawę społecznej partycypacji w kształtowaniu polityki społecznej Gminy Dolice.

Gmina Dolice posiada dostateczną infrastrukturę, na bazie której może wdrożyć powyższe działania profilaktyczne i interwencyjne.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA STRATEGII

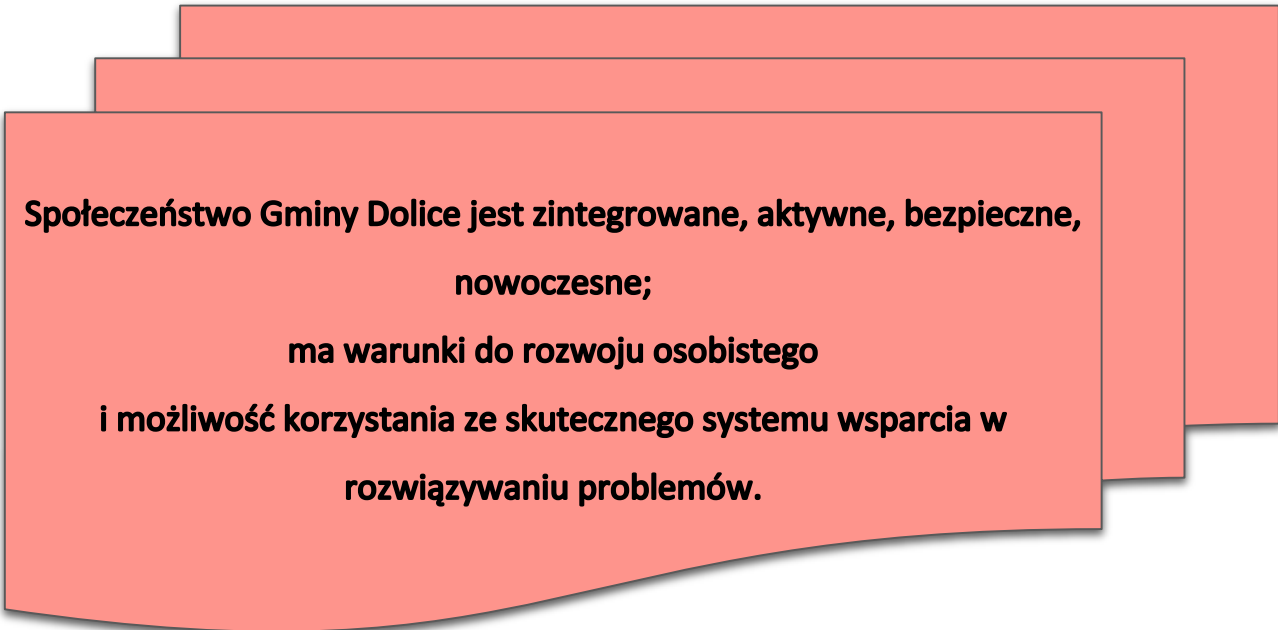

VI Wizja, cele strategiczne, prognoza zmian

WIZJA (misja)

Powinna określać ogólne, długofalowe wyobrażenie przyszłego stanu, pozycji podmiotu. W tym przypadku stanowi generalną intencję, jaką funkcjonowaniu samorządu przypisują mieszkańcy, a także władze samorządowe.

Dla Gminy Dolice została sformułowana następująca wizja:

**Spółeczeństwo Gminy Dolice jest zintegrowane, aktywne, bezpieczne,
nowoczesne;
ma warunki do rozwoju osobistego
i możliwość korzystania ze skutecznego systemu wsparcia w
rozwiązywaniu problemów.**

CELE STRATEGICZNE

Cele i działania zawarte w strategii są odzwierciedleniem ustalonych priorytetów, nie zawierają wszystkich statutowych zadań i działań poszczególnych instytucji i podmiotów.

Cel strategiczny 1

Wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju oraz edukacja w obszarze funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Cel strategiczny 2

Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich.

Cel strategiczny 3

Profilaktyka i przeciwdziałanie dysfunkcjom, w szczególności uzależnieniom, przemocy w rodzinach, przestępczości.

Cel strategiczny 4

Interdyscyplinarność działań na rzecz tworzenia spójnego, skutecznego systemu wsparcia mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów.

Prognoza zmian

Obszar	Zmiany przewidywane w latach 2016-2020
Sytuacja demograficzna	Trwa tendencja spadkowa, jeżeli chodzi o liczbę mieszkańców Gminy Dolice, utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. Ponadto zmienia się struktura wiekowa – społeczeństwo starzeje się. Jednocześnie wchodzi w życie rządowy program Rodzina 500+, który ma na celu wzrost liczby urodzeń. Wobec powyższego można założyć, że liczba mieszkańców Gminy Dolice przestanie spadać.
Rynek pracy i bezrobocie	Dane statystyczne wskazują na zmniejszanie się ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, przybywa również ofert pracy. Rozpoczęła się realizacja projektów poprawiających sytuację na rynku pracy. Przewiduje się systematyczne zmniejszanie skali problemu bezrobocia.
Sytuacja rodzin	Z uwagi na trwający kryzys rodziny, w tym również utrudnione funkcjonowanie z powodu pracy członków rodzin za granicą, przewiduje się ilość rodzin, które będą wymagały wsparcia i interwencji, na podobnym poziomie jak obecnie.
Niepełnosprawność	W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób niepełnosprawnych wydaje się pozostawać na zbliżonym poziomie, przewiduje się utrzymanie tej tendencji.
Ochrona zdrowia	Od marca 2016 r. została zawarta nowa umowa na świadczenie usług zdrowotnych. Zostanie usprawniony system rejestracji pacjentów oraz wydłużone godziny przyjmowania. Na lata 2016-2017 zostało zaplanowane wykonanie projektu i budowa Ośrodka Zdrowia. Z uwagi na powyższe czynniki przewiduje się znaczną poprawę sytuacji w obszarze ochrony zdrowia.
Sytuacja mieszkaniowa	W ostatnim czasie nastąpił nieznaczny wzrost lokali w Gminie Dolice, ponadto na lata 2018-2020 zaplanowano środki na budowę lokali socjalnych. Daje to podstawę do przewidywanej poprawy sytuacji mieszkaniowej.
Uzależnienia	Duża dostępność alkoholu, moda na środki odurzające wśród młodzieży, frustracje i stres związane z bezrobociem ale i wyczerpującą pracą, wskazują na narastanie skali problemu w kolejnych latach.
Przemoc w rodzinach	W ostatnich latach wzrasta ilość niebieskich kart, co daje podstawę aby sądzić, że kampanie uwrażliwiające na problem przemocy w rodzinach przynoszą efekty. Trudno określić czy skala zjawiska będzie rosła czy malała, natomiast przewiduje się wzrost liczby rodzin, w które otrzymają pomoc w tym zakresie.
Przestępczość	Zarówno malejące statystyki określające ilość przestępstw, zwiększenie ilości Policjantów na PP Dolice jak i nastawienie Policji na większą współpracę z mieszkańcami, pozwalają sądzić, że przestępczość w Gminie Dolice będzie malała.

Bezpieczeństwo socjalne	Ilość rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej systematycznie maleje; pozwala to poświęcić większą ilość czasu na pracę socjalną. Ilość ofert pracy zwiększa się. Dodatkowo dochodzą nowe świadczenia: rodzicielskie i wychowawcze, co poprawi sytuację rodzin z dziećmi. Wszystkie powyższe czynniki wskazują na wzrost bezpieczeństwa socjalnego Gminy Dolice.
Kapitał społeczny	Aktywne organizacje pozarządowe, możliwość korzystania przez nie ze środków unijnych do roku 2020 i otwartość władz samorządowych na współpracę wskazują na rozwój i wzrost partycypacji sektora pozarządowego w realizację polityki społecznej Gminy Dolice.

VII Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dolice odnosi się nie tylko do rzeczywistych wyzwań lokalnej społeczności, ale także uwzględnia inne dokumenty strategiczne regulujące działania w obszarze europejskim, krajowym i lokalnym.

Zapisy Strategii zgodne są z założeniami takich dokumentów jak:

1. Strategia Europa 2020

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, przyjęta przez Radę Europejską dnia 17 czerwca 2010 r.,

Cel strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dolice	Cele Strategii Europa, 2020 z którymi są zbieżne cele zawarte w niniejszej Strategii
Cel strategiczny 2 - Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich.	Priorytet 3 - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia, zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

2. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia przyjęta Uchwałą Rady Ministrów 25 września 2012 r. - jest to podstawowy i nadrzędny dokument strategiczny rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, stanowi punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jak i opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Cel strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dolice	Cele Strategii Rozwoju Kraju, 2020 z którymi są zbieżne cele zawarte w niniejszej Strategii
Cel strategiczny 1 - Wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju oraz edukacja w obszarze funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.

<p>Cel strategiczny 2 - Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich.</p>	
<p>Cel strategiczny 4 - Interdyscyplinarność działań na rzecz tworzenia spójnego, skutecznego systemu wsparcia mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów.</p>	<p>I.3.2. Rozwój kapitału społecznego (wzmacnianie postawy aktywnego, świadomego obywatelstwa, partycypacja społeczna w kreowaniu polityki społecznej)</p>
<p>Cel strategiczny 1 - Wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu i rozwoju oraz edukacja w obszarze funkcji opiekuńczo – wychowawczych</p> <p>Cel strategiczny 2 - Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich.</p>	<p>Cel III.1. Integracja społeczna</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.</p>

3. Strategia Rozwoju Gminy Dolice na lata 2016 – 2025

Dokument przyjęty Uchwałą nr XIII/116/15 Rady Gminy z dnia 29.12.2015 r. jest kluczowym dokumentem planistycznym, wskazującym długofalowe kierunki rozwoju i działania, które przyczynią się do rozwoju Gminy Dolice.

<p>Cel strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dolice</p>	<p>Cele Strategii Rozwoju Gminy Dolice, z którymi są zbieżne cele zawarte w niniejszej Strategii</p>
<p>Cel strategiczny 1 - Wspieranie rodzin w prawidłowym, funkcjonowaniu i rozwoju oraz edukacja w obszarze funkcji opiekuńczo – wychowawczych</p> <p>Cel strategiczny 2 - Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich</p> <p>Cel strategiczny 3- Profilaktyka i przeciwdziałanie dysfunkcjom, w szczególności uzależnieniom, przemoc w rodzinach, przestępczości.</p>	<p>Cel strategiczny nr 1 Edukacja i gospodarka oparta na intensywnym rozwoju</p> <p>Cel szczegółowy 1.4 Poszukiwanie sposobów na minimalizowanie negatywnych skutków bezrobocia</p> <p>Cel strategiczny nr 3 Usługi publiczne wpływające, na jakość życia mieszkańców</p> <p>Cel szczegółowy 3.3 Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury bezpieczeństwa publicznego w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym</p>

4. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Dolice na lata 2016-2025

Dokument ustalony Uchwałą nr XIII/111/15 Rady Gminy z dnia 29.12.2015 r. zawiera zestawienie planowanych przedsięwzięć, w tym również w zakresie polityki społecznej.

Cel strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dolice	Przedsięwzięcia ujęte w załączniku nr 3 do Uchwały w sprawie zmiany WPF, z którymi są zbieżne cele zawarte w niniejszej Strategii
<p>Cel strategiczny 1 - Wspieranie rodzin w prawidłowym, funkcjonowaniu i rozwoju oraz edukacja w obszarze funkcji opiekuńczo – wychowawczych</p> <p>Cel strategiczny 2 - Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich.</p>	<p>1.1.1.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie – integrowanie i aktywizowanie społeczeństwa</p> <p>1.3.1.1 Współpraca z organizacjami pozarządowymi – Aktywizacja i zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.</p> <p>1.3.2.2 Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Kolin – poprawa aktywności sportowej mieszkańców</p> <p>1.3.2.8 Budowa świetlicy w miejscowości Warszyn – poprawa aktywności i integracji społeczności lokalnej</p> <p>1.3.2.13 Projekt i budowa bloku – lokali socjalnych – polepszenie bytu mieszkańców wymagających ulokowania w mieszkaniach socjalnych</p> <p>1.3.2.14 Projekt i budowa Ośrodka Zdrowia w miejscowości Dolice –rozszerzy katalog oferowanej pomocy medycznej mieszkańców Gminy Dolice oraz jej dostępność</p>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia programy, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Aktualnie są to:

- Program Wspierania Rodziny w Gminie Dolice na lata 2016-2018 przyjęty Uchwałą nr XIII/116/15 Rady Gminy Dolice z dnia 29.12.2015 r.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 przyjęty Uchwałą nr XIII/119/15 Rady Gminy Dolice z dnia 29.12.2015 r.

VIII Działania, harmonogram, wskaźniki

Cel strategiczny 1: **Wspieranie rodzin w prawidłowym, funkcjonowaniu i rozwoju oraz edukacja w obszarze funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**

Działania	Realizator	Źródła finansowania	Okres realizacji	Wskaźnik
1.1 Podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin, poprzez warsztaty, kampanie.	-Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki we współpracy ze szkołami i przedszkolami.	Budżet Gminy Dolice – profilaktyka	2016-2018	- Ilość przeprowadzonych warsztatów - Ilość osób, które ukończyły warsztaty - Ilość kampanii
1.2 Promowanie wspólnego, aktywnego spędzania czasu wolnego rodziców i dzieci.	- Szkoły - Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Organizacje pozarządowe	Budżet poszczególnych instytucji i organizacji. Programy krajowe. Sponsorzy.	2016-2018	- Ilość działań, w których rodzice i dzieci wzięli aktywny udział - Ilość rodzin, które aktywnie uczestniczyły w działaniach
1.3 Rozwijanie form wsparcia i pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo – wychowawcze.	-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - organizacje pozarządowe	Środki własne Gminy Dolice (pomoc społeczna, profilaktyka) Dotacja z budżetu państwa. Programy krajowe. Fundusze europejskie.	2016-2020	- Ilość rodzin objętych pracą Asystenta rodziny - Ilość rodzin, które zakończyły współpracę z Asystentem rodziny z uwagi na osiągnięcie celów założonych w planie pracy. - Ilość rodzin, w których prowadzono mediacje - Ilość rodzin, które skorzystały z pomocy psychologa - Ilość godzin porad psychologa - ilość miejscowości, w których funkcjonują ośrodki wsparcia dziennego

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE DOLICE NA LATA 2016-2020

				<ul style="list-style-type: none"> - Ilość dzieci skierowanych do ośrodków wsparcia dziennego - Ilość rodzin wspierających - Ilość dzieci, które powróciły do rodzin naturalnych z pieczy zastępczej
1.4 Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej.	-Gmina Dolice. -Organizacje pozarządowe. Sektor prywatny.	Środki własne Gminy. Dotacja z budżetu państwa. Programy krajowe. Fundusze europejskie. Środki sektora prywatnego.	2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość przedszkoli - Inne formy opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym
1.5 Poprawa dostępu do wsparcia psychologicznego i logopedycznego w szkołach	-Szkoły	Środki własne Gminy. Dotacja z budżetu państwa. Programy krajowe. Fundusze europejskie.	2016-2020	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość szkół, które zapewniają wsparcie psychologa - Ilość szkół, które zapewniają indywidualne wsparcie logopedy - Ilość dzieci i uczniów które skorzystały z indywidualnego wsparcia psychologa i logopedy
1.6 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki), organizowanie zajęć wyrównawczych.	- Szkoły -Urząd Gminy Dolice	Środki własne Gminy. Dotacja z budżetu państwa.	2016-2020	<ul style="list-style-type: none"> -Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium socjalne i szkolne -Liczba godzin zajęć wyrównawczych
1.7 Poprawa sytuacji mieszkaniowej poprzez budowę mieszkań socjalnych lub komunalnych	Gmina Dolice	Środki własne Gminy. Dotacja z budżetu państwa. Programy krajowe. Fundusze europejskie.	2018	-Ilość mieszkań socjalnych bądź komunalnych oddanych do użytkowania

Cel strategiczny 2: Tworzenie warunków do pełnego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności: starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich.

Działania	Realizator	Źródło finansowania	Okres realizacji	Wskaźniki
2.1 Kontynuacja istniejących i rozwój nowych form zorganizowanej aktywności seniorów (kluby, dzienny dom pobytu, cykliczne imprezy, wolontariat) oraz rozwój form opieki nad osobami starszymi	-Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki, -Świetlice wiejskie -Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne Gminy,	2016-2020	- Liczba nowych placówek - Ilość zorganizowanych grup seniorów - Ilość cyklicznych spotkań integracyjno-towarzyskich - Ilość wolontariuszy (zarówno seniorów, jak i na rzecz seniorów) - Ilość seniorów objętych usługami opiekuńczymi
2.2 Rozwijanie form wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych, w tym wyrównywanie szans w dostępie do rehabilitacji, edukacji oraz rynku pracy.	-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej, -Powiatowy Urząd Pracy, -Gmina Dolice -szkoły - organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy	Środki własne Gminy, Budżet poszczególnych instytucji	2016-2020	- Liczba nowych placówek dla osób niepełnosprawnych - Liczba szkoleń zawodowych, nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - Liczba osób, którym świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze - Ilość wolontariuszy
2.3 Aktywizowanie osób i rodzin, rozwijanie ich potencjału oraz mobilizowanie do korzystania z własnych zasobów w celu poprawy sytuacji. Rozwijanie wsparcia środowiskowego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Urząd Pracy Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki Organizacje pozarządowe	Środki własne Gminy. Dotacja z budżetu państwa. Programy krajowe. fundusze europejskie.	2016-2020	- Ilość zawartych kontraktów socjalnych - Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne - Ilość rodzin, które wyszły z systemu pomocy społecznej - Ilość osób bezrobotnych - Ilość rodzin, na rzecz, których zorganizowano akcje charytatywne, zbiórki publiczne.

Cel strategiczny 3: Profilaktyka i przeciwdziałanie dysfunkcjom, w szczególności uzależnieniom, przemocy w rodzinach, przestępczości.

Działania	Realizator	Źródło finansowania	Okres realizacji	Wskaźniki
3.1 Profilaktyka uzależnień poprzez - rozwijanie talentów i zainteresowań mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych. Promowanie konstruktywnego spędzania czasu wolnego. - uświadamianie skutków uzależnień	- Pełnomocnik Wójta Gminy d.s. profilaktyki - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki - Organizacje pozarządowe	Środki własne Gminy, w tym na realizację profilaktyki uzależnień. Budżet poszczególnych instytucji i organizacji.	2016-2020	- Liczba form rozwijania zainteresowań i talentów - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych i edukacyjnych
3.2 Wspieranie osób i rodzin z problemem przemocy, uzależnień, w tym: - Telefon zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie oraz osób borykających się z problemem uzależnienia. - Interwencje Gminnej Komisji Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Czynności grup roboczych w ramach Zespołu interdyscyplinarnego na rzecz ofiar oraz sprawców przemocy.	-Pełnomocnik Wójta Gminy d.s. profilaktyki - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne Gminy, w tym na realizację profilaktyki uzależnień. Budżet poszczególnych instytucji i organizacji.	2016-2020	- Liczba osób, które zwróciły się z problemem na numer telefonu zaufania - Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w sprawach osób uzależnionych - Liczba spraw skierowanych do Sądu - Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe stacjonarne - Liczba procedur „Niebieska Karta” - Liczba spraw skierowanych do prokuratury - Liczba sprawców przemocy, którzy zakończyli terapię - Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia psychologicznego i prawnego z uwagi na przemoc - Liczba procedur zamkniętych z uwagi na zrealizowany plan pomocy
3.3. „Bezpieczna szkoła” - przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w szkole i przedszkolu, w tym cyberprzemocy. Edukowanie rodziców w zakresie bezpieczeństwa dzieci.	-Szkoły -Policja -Przedszkole	Środki własne Gminy na realizację profilaktyki uzależnień. Środki z budżetu państwa (budżet Policji)	2016-2020	- Liczba programów zrealizowanych wśród uczniów szkół, liczba uczniów objętych tymi programami - Liczba spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży, -Liczba uczestników spotkań

Cel szczegółowy 4: Interdyscyplinarność działań na rzecz tworzenia spójnego, skutecznego systemu wsparcia mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów.

Działania	Realizator	Źródła finansowania	Okres realizacji	Wskaźnik
4.1 Diagnozowanie poszczególnych problemów społecznych.	- Szkoły - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki - Urząd Gminy - Policja	Budżet poszczególnych instytucji i organizacji	2016-2020	-Ilość przeprowadzonych i opracowanych badań, diagnoz, analiz
4.2 Konsultowanie kierunków podejmowanych działań samorządu i Policji ze społecznością lokalną, włączanie mieszkańców w działania.	- Szkoły - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Pełnomocnik Wójta ds. profilaktyki - Urząd Gminy - Policja	Budżet poszczególnych instytucji i organizacji	2016-2020	-Ilość spotkań konsultacyjnych przedstawicieli samorządu, Policji i mieszkańców
4.3 Stałe monitorowanie sytuacji rodzin poprzez regularne spotkania przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny. Spotkania dwa razy w roku.	Inicjator i koordynator; -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Posterunek Policji	Budżet poszczególnych instytucji i organizacji	2016-2020	- Ilość spotkań - Zaktualizowana baza teleadresowa
4.4 Stałe udoskonalanie działania Zespołu interdyscyplinarnego w sprawach przemocy w rodzinie.	-Inicjator i koordynator – Przewodniczący Zespołu interdyscyplinarnego.	Budżet poszczególnych instytucji i organizacji	2016-2020	-Ilość posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego - Ilość wdrożonych usprawnień.

REALIZACJA STRATEGII

IX Wdrażanie

Funkcję koordynatora realizacji Strategii będzie pełnił Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolicach.

We wdrażaniu Strategii będą uczestniczyć: samorząd gminny, instytucje działające w obszarze usług społecznych, a także partnerzy społeczni, co zapewni szeroki udział zainteresowanych instytucji i organizacji w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Partnerami w realizacji działań mogą być w szczególności:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Stargardzie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Stargardzie,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Ośrodki leczenia uzależnień,
- Specjaliści, placówki służby zdrowia,
- Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Dom Samotnej Matki w Poczerninie,
- Inne ośrodki wsparcia,
- Policja,
- Prokuratura Rejonowa,
- Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi,
- Organizacje pozarządowe
- Kościoły
- Społeczność lokalna

IX.1 Ramy finansowe

Wg art. 16 b ust. 2 Ustawy o pomocy społecznej, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych musi zawierać ramy finansowe. Poniższa tabela zawiera środki przewidziane w Wieloletniej prognozie finansowej Gminy Dolice oraz inne możliwe do określenia środki.

Wiele z działań zawartych w niniejszej strategii będzie realizowanych w ramach statutowych zadań instytucji i wydzielenie kwot przeznaczonych na konkretne działania nie będzie możliwe.

Działanie	2016	2017	2018	2019	2020
Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki w zakresie uzależnień (kwoty na lata 2017-2020 określono szacunkowo na podstawie 2016)	81 000	81 000	81 000	81 000	81 000
Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE DOLICE NA LATA 2016-2020

(kwoty na lata 2017-2020 określono szacunkowo na podstawie 2016)					
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (kwoty na lata 2017-2020 określono szacunkowo na podstawie 2016)	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie – integrowanie i aktywizowanie społeczeństwa	166 807	188 806	0	0	0
Współpraca z organizacjami pozarządowymi – aktywizacja i zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Kolin – poprawa aktywności sportowej mieszkańców	0	400 000	0	0	0
Budowa świetlicy w miejscowości Warszyn – poprawa aktywności i integracji społeczności lokalnej	30 000	570 000	0	0	0
Projekt i budowa bloku – lokali socjalnych – polepszenie bytu mieszkańców wymagających ulokowania w mieszkaniach socjalnych	0	0	392 612,85	520 000	147 387,15
Projekt i budowa Ośrodka Zdrowia w miejscowości Dolice –rozszerzy katalog oferowanej pomocy medycznej mieszkańców Gminy Dolice oraz jej dostępność	50 000	250 000	0	0	0
Razem	407 807	1 569 806	553 612,85	681 000	308 387,15

IX.2 Wybrane fundusze zewnętrzne, które mogą być wykorzystane w celu realizacji niniejszej strategii:

1. W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie 2014 - 2020 będzie finansowany Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Został on przyjęty Uchwałą Rady Ministrów RP 08 stycznia 2014 r. Program zakłada działania w obszarze zatrudnienia, włączania społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia.

2. Regionalny Program Operacyjny 2014-2020. Program składa się z 10 Osi Priorytetowych zakładających finansowanie z dwóch uzupełniających się funduszy - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Oś priorytetowa VII Włączenie społeczne:

7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową, wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej.

Oś priorytetowa VIII Edukacja

8.1 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej (Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego

Oś priorytetowa IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

9.1 Infrastruktura zdrowia (Budowa-w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia, zakup aparatury medycznej i sprzętu medycznego)

3. Rządowy program wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego, realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego

4. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020

Priorytet I. Edukacja osób starszych

Priorytet II. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową

Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych

Priorytet IV. Usługi społeczne dla osób starszych

5. Rządowy program wieloletni "Senior-Wigor" na lata 2015-2020 - zakłada dofinansowanie samorządów w tworzeniu Dziennych Domów "Senior-Wigor" dla osób 60 +

6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 –2020 - obszary, kierunki i działania Programu:

- profilaktyka i edukacja społeczna,
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

7. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - dofinansowanie działań związanych ze sportem, kulturą, rekreacją i turystyką

8. Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 (Powołanie w regionie sieci Ośrodków Wspierania Rodziny)

X Monitoring i ewaluacja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dolice w latach 2016-2020 stanowi dokument wyznaczający cele i kierunki działań, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności realizowanych zadań.

1. Monitoring Strategii będzie polegał na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji przez poszczególnych realizatorów, wymienionych w Strategii.
2. Raz w roku, do 30 kwietnia, zostanie przygotowany raport, opisujący wdrażanie Strategii, a po zakończeniu realizacji zostanie dokonana ocena końcowa.
3. Jednostką odpowiedzialną za sporządzenie raportu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do przedłożenia danych niezbędnych do sporządzenia raportu zobowiązani są realizatorzy, wymienieni w Strategii.
4. Informacje będą prezentowane i omawiane podczas spotkań przedstawicieli instytucji i społeczności lokalnej, wnioski i ustalenia wypracowane podczas spotkań posłużą do wprowadzenia ewentualnych zmian w zakresie celów i działań.
5. Zmiany do Strategii będą wprowadzane na sesjach Rady Gminy.
6. Monitorowanie wdrażania Strategii będzie opierało się na danych ilościowych o charakterze statystycznym według wskaźników, określonych dla każdego celu i działania. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji. W ten sposób zostanie określony poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów.

Pomocnicza tabela do przekazywania danych statystycznych będzie przedstawiać się następująco:

Nazwa Realizatora.....					
Numer i nazwa celu strategicznego.....					
Numer działania i nazwa wskaźnika	Jednostka miary i źródło danych	Wartość dla roku bazowego (2016)	Wartość dla roku oceny (.....)	Wydana kwota (o ile była wydzielona na realizację danego zadania, w przeciwnym razie należy wpisać 0)	Uwagi, np. nazwy kampanii, nazwy programów itp.

Zestawienie tabel i wykresów

TABELE:

Tabela 1. Struktura wieku mieszkańców z podziałem na kobiety i mężczyzn w latach 2013-2015.....	5
Tabela 2. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2013-2015.....	6
Tabela 3. Migracje wewnętrzne- napływ ludności na terenie Gminy Dolice.....	6
Tabela 4. Migracje wewnętrzne- odpływ ludności z terenu Gminy Dolice.....	6
Tabela 5. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie, powiecie i województwie	6
Tabela 6. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej oraz koszty odpłatności ponoszone przez Gminę Dolice w latach 2013-2015.....	8
Tabela 7. Liczba uczniów szkół w Gminie Dolice w latach 2012-2015 (bez oddziałów przedszkolnych).....	8
Tabela 8. Problemy zdiagnozowane wśród uczniów szkół na terenie Gminy Dolice.....	10
Tabela 9. Dostęp do literatury fachowej.....	11
Tabela 10. Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie.....	13
Tabela 11. Wskaźnik bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym).....	13
Tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2013-2015.....	14
Tabela 13. Ilość dzieci i uczniów objętych badaniem Poradni	15
Tabela 14. Pomoc społeczna udzielona rodzinom z problemami niepełnosprawności w latach 2013-2015.....	19
Tabela 15. Świadczenia rodzinne związane z niepełnosprawnością w latach 2013-2015	19
Tabela 16. Liczba lokali mieszkalnych , będących w posiadaniu Gminy Dolice	21
Tabela 17. Uzależnienia wśród uczniów szkół Gminy Dolice.....	22
Tabela 18. Korzystający z pomocy społecznej ze zdiagnozowanym problemem alkoholowym	22
Tabela 19. Osoby objęte postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	22
Tabela 20. Pomoc Psychologiczna dla osób z rodzin z problemami alkoholowymi.....	23
Tabela 21. Wydatki Gminy Dolice poniesione na przeciwdziałanie alkoholizmowi.....	24

Tabela 22. Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej ze stwierdzonym problemem przemocy w rodzinie.....	25
Tabela 23. Liczba realizowanych procedur „Niebieska Karta” w latach 2013-2015 przez Zespół Interdyscyplinarny.....	25
Tabela 24. Ilość przestępstw popełnionych na terenie Gminy Dolice w latach 2013-2015.....	26
Tabela 25. Przestępstwa stwierdzone na terenie Powiatu Stargardzkiego w latach 2013-2014.....	26
Tabela 26. Czyny karalne wśród nieletnich w Gminie Dolice w latach 2013-2014.....	26
Tabela 27. Struktura gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w Gminie Dolice w latach 2013-2015.....	28
Tabela 28. Zestawienie danych z obszaru pomocy mieszkańcom Gminy w latach 2013-2015.....	29
Tabela 29. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015.....	30
Tabela 30. Karta Dużej Rodziny w Gminie Dolice 2014-2015.....	30

WYKRESY:

Wykres 1. Liczba osób w wieku 60 i więcej w Gminie Dolice w latach 2013-2015.....	7
Wykres 2. Liczba uczniów w poszczególnych latach szkolnych	9
Wykres 3. Poziom zdiagnozowanych w szkołach problemów	10
Wykres 4. Problemy najczęściej dotyczące rodziny mieszkające w Gminie.....	16
Wykres 5. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w Gminie jest najbardziej niezadowolająca.....	16
Wykres 6. Ocena organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w Gminie Dolice.....	17
Wykres 7. Ocena dostępu do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Dolice.....	18
Wykres 8. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Dolice.....	28

Literatura:

- [1] Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2020
- [2] K. Michalska, D. Jaszczak-Kuźmińska: ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie – diagnoza, interwencja, pomoc, Remedium wydawnictwo edukacyjne, Warszawa 2014
- [3] A. Giza, M. Sikorska (red nauk): Współczesne społeczeństwo polskie, Warszawa 2012
- [4] Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia Urząd Statystyczny w Łodzi: Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2015

